

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-banában petti sor egyszer 30 fillér
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, július 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A közigazgatás reformja.
A debreceni kamara a fogyasztási szövet-
kezetekről.
Az angol miniszterelnök lemondott.
A magyar nyelv a honvédségnél.
Az olasz király Oroszországban.
Schlauch bíboros temetése.
Az ágyai kápolna.
Toronybeomlás Velencében.
Lelokozott huszárfőhadnagy.
Szentágh Gyula halála.
Egy válópör története.
A kőműves-sztrájk újabb benyodalmai.
Kossuth századik születésnapja.
Dobsa Lajos mint kísértet.
Letartóztatott szerkesztő.
Tárca: A királynő csókja. Irta: Zboray Aladár.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A közigazgatás reformja.

Budapest, július 14.

A belügyminiszteriumban folyó kö-
zigazgatási reformmunkálatok, a melyek
végre a jövő ciklusban a törvényhozás elé
kerülnek, újból az adminisztrációra terelik
a közvélemény figyelmét.

Valóban, alig van reform, a melyre
égetőbb szükség volna, mint közigazgatá-
sunk gyökeres és gyors javítására.

Valósággal tengeri kigyó ez, a mely
néhai Grünwald Béla sürgetése, törvény-
tervezete óta, tehát több mint *husz év* óta,
foglalkoztatja a politikai pártokat és ti-
zenegy év óta a kormányokat is.

A szerencsétlen „lex Szapáryána“ óta

évről-évre készül és halasztódik ez a re-
form, melynek késlekedése miatt egy-
aránt szenved a közigazgatás, a közön-
ség és maguk a közigazgatás tisztvi-
selői.

Ez utóbbiak különösen igazi mártirjai
az időről-időre elodázott reformnak. A
kinevezési rendszer, a mely a reformnak
lényeges tényezője, Demokles kardjaként
függ a fejük felett és ez magában véve
végkép tarthatatlanná teszi mai közigaz-
gatásunkat és a hazai adminisztráció hely-
zetét.

Holott e miatt temérdek kár háram-
lik egyesekre, mint a lakosság ösz-
szességére. A tisztviselői kar rosszul van
fizetve, ez már régi panasz, a mely
gyors orvoslásra vár. Az az évenkénti
dotáció, a melyet az állam néhány év
óta a megyei törvényhatóságoknak a tiszt-
viselői kar fizetésemelésére juttat, cse-
kély a megélhetéshez és épen hogy az
éhenhalástól menti meg a kisebb tisztvi-
selőket. Nagyobb baj az, hogy még min-
dig nem tudja, mihez tartsa magát, med-
dig tart ez az állapot, a mely ma még a
közönség szeszélyéhez fűzi őket, meddig
marad a megyei autonomia a gazdája,
és mikor cseréli fel az állammal.

Közigazgatásunk ellen pedig ma is
napirenden vannak a panaszok. Az ellen-
őrzés, tisztelet a kivételeknek, mégis hiá-
nyos. A kezelés pontatlan és hosszadalmas,
sok helyütt megbizhatatlan. Es ezeknek
az anomáliáknak rendszerint a kis embe-

rek, a magukkal is tehetetlen kis iparo-
sok, kis gazdák isszák meg a levét. El
sem lehetne egy lélegzetre sorolni, mennyi
az anyagi kár és veszteség mai közigaz-
gatási rendszerünk mellett.

Holott a mi meggyőződésünk szerint
szoros kapcsolatban van a közigazgatás
rendszerének kérdésével a *nemzeti kérdés*
is. Ha nem éppen a megoldása, de
mindesetre csak egy üdvös rendszervál-
tozás veheti ki e kérdésnek a méreg-
fogát.

Az állam tekintélyének hatalmas gya-
rapodását várjuk mi a közigazgatás re-
formjától.

Es ezen okokból volna kívánatos, hogy
a belügyi kormány most már komoly fel-
adatnak tekintse a reformot, a melynek
akadálya többé nem lesz, mert erre az
országgyűlésre vár annak keresztülvitele.

Bizonyos, hogy az államosításnak, külö-
nösen az első időszakban, lesznek némi
hátrányai, a mint hogy például az állami
hivatalok szervezete és rendje se mond-
ható tökéletesnek. De ezeknek a hátrá-
nyoknak aggodalma nem adhat okot arra,
hogy a reformot elejtsék, hanem igenis
arra: a reformot ugy alkossák meg, hogy
az esetleg fölmerülő rossz oldalak ne le-
gyenek érezhetőek. Régóta fő a különféle
kormányok konyháján ez a reform, most
talán a Ház terített asztalára kerülhet.

(?)

TÁRCA

A királynő csókja.

Irta: Zboray Aladár.

Az öreg doktor, aki ez estén különösen
hallgatag volt, egyszerre megszólalt:

— Mit tudtok ti, gyerekek, az életről. Mire
ilyen vihartépett lesz a ti fejetek is, mint ez
az én félig tar, félig fehér koponyám, ti is
mosolyogni fogtok sok olyanon, amit ma még
szörnyen siralmasnak hiszték.

— Hígyjétek nekem. Az élet is sokkal
jobb a hírenél. Nincsen ember, aki ne érezte
volna a szerelem mámorító üdvét, bárki legyen
is az.

A fiatalok kicsit összenéztek. Egyiknek-má-
siknak valamely pajkos mosolygásféle szökött a
szemébe, volt olyan is, aki inkább szánakozva
nézett az öreg urra.

— Ugy van, amint mondom — erősködött
a doktor. — Mindenkinék jut abból az észrabló
mézből, csak éppen nem egyforma mértékben.
De hát kinek jutna észébe azért panaszkodni,
mert két, vagy akár tíz centiméterrel rövidebb-
re szabta a természet, mint más, öles ember-
társát?

— Látom a szemetekből, hogy kételkedtek
a szavaimban. Oda-oda sandítottok erre az én
ferde jobbvállamra, megcsodáljátok tömpe orro-
mat s azt hisztétek:

— Ez a mi öreg doktorunk ma vadásznak
érzi magát, s nagyokat fog mondani, csak hogy
egy tételt bizonyítson.

— Nem, gyerekek, nem fogok nagyot mon-
dani, mert az igazságnál nagyobbbat úgy sem
tudnék mondani.

Ilyenkor, amikor csak este kezd élni az
emberiség, vehették észre, nekem elborul a
kedvem. Itt ülök közöttetek, hallgatom, mint
erjed s gerjed bennetek a nyár a mint fujja
mindegyitek a mélabu kürtjét.

Fiatalok vagytok, ennyi az egész. Hazugok
vagytok még; mint minden félig kész dolog a
világon. Gyorsan gyűl a felbő a szivetekre,
mint a nyári égbolton is váratlan, egyszerre
jelenik meg a felleg. Es busak vagytok, atyám-
fia! mert a ti saját külön becsületek egy ki-
vánja, hogy busuljátok mindenem, ami szomorú-
nak mondható.

Nem igaz ám az, amit a poéták mondanak,
hogy a fiatalság a vidámság korszaka. Az em-
ber az első harminc esztendőben hatvan évre
valót busul. Megbusul mindent, válogatás nél-
kül, csak úgy, mint ahogy beleszeret minden-
kibe, akinek mosolygó szeme és rózsaszínű
bluza meg.

Magam sem voltam különb, mert ez ferde
váll csak a külső formámat tette mássá, a szí-
vem csak olyan bolondos gyerek szív volt a
maga idején, mint akár a tietek.

Főleg az ilyen enyhe nyári esténken le-
pett meg a rajongás. Bolond, céltalan, esze-

veszett vágyakozás valamely nagy, klasszikus,
egetrázó szenvedély után. Persze én egy kissé
félénkebb voltam magammal szemben is, mert
sajnos, a tükröt már akkor is ismerte az em-
beriség s a tükrök akkor is galáldul igazmon-
dók voltak.

Pedig titokban már ott lappangott a szí-
vemben a nagy betegség. Furcsa, de egy ki-
rálynőbe voltam szerelmes. Halálosan szerel-
mes. Nem uralkodott ugyan népek fölött, de ez
legfőleg holmi születésbeli tévedésből eredt,
különben igazi királynő volt. Magas, sugár, pa-
rancsoló szürke szemekkel. Főlölegesen ará-
nyos volt rajta minden. Hintón járt, néha maga
hajtotta a Stefánia-uton a két vaserest, amely
a kocsija elé volt fogva s olyankor a lovak is
kényesebbül léptek s vadabbul ragadták maguk
után a könnyű hintót.

Nem tudtam, hogy hívják, nem tudtam ki-
csoda. Ez különben is egészen mellékes volt
nekem. Megelégedtem azzal, hogy én szerethet-
tem, boldog voltam, ha nyelhettem a port, a
melyet fogatja vert, s ha rám fröccsent a ke-
rék nyomából a sár.

Nekem azok a kabátomon száradt sár-
foltok érdemrendnek tünnek föl s szinte ha-
ragudtam érette, hogy reggel lekefélték a ka-
bátomról.

Es ez a furcsa szerelmem, ez volt az én
szerencsém. Hogy hozzá méltó legyek, törtem
magamat a munkával. Hogy neki esetleg vala-
ha szolgálatot tehessek, végigküzdöttem maga-

A debreceni kamara a fogyasztási szövetkezetekről.

(Jelentés a miniszterhez.)

Arad, július 14.

A hazai kereskedelmi és iparkamarák most sorra terjeszt fel a kereskedelmi miniszter kérdőpontjaira véleményüket a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek működéséről. Az aradi és szegedi kereskedelmi és iparkamarák véleményét már ismertettük. Mőfőlött érdekes véleményt terjesztett föl legújabbán a debreceni kereskedelmi és iparkamara, a mely minden tekintetben elítéli és károsnak mondja a fogyasztási szövetkezetek propagálását.

A debreceni kamara, a melynek területe Ugocsa, Bereg, Máramaros, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Hajdu, Szathmár és Szabolcs vármegyére terjed ki, az adatokat felsorolva mutatja ki az egyes megyékben a fogyasztási szövetkezetek káros hatását, anyagi és erkölcsi hátrányait, azután véleményét és javaslatait a következőkben foglalja össze:

a) A fogyasztási szövetkezetek kellő megfontolás nélkül, a körülmények lelkiismeretes megbirálásának mellőzésével, vegyes felbuzdulások és hangulatáramok szerint alakulnak;

b) sok esetben már címőkben viselik a felekezeti bontó jegyeit s vezetésökben gyakran veszik igénybe a lelkészek és ezeken kívül tanítók, jegyzők, előjárók s más közéleti alkalmazottak munkáját, amiből folyólag csendes nyomás alá kerül az érdekelt közönség;

c) nemcsak fogyasztási cikkek raktározásával foglalkoznak, hanem nyílt boltban általában véve vegyeskereskedést gyakorolnak egy képzeleti kumulatív iparjogositvány alapján;

d) italméréssel és dohánytőzsdeikkel is felvannak szerelve, jöllehet a kincstári iparosok egyéni jogositványt feltételeznének és jöllehet ez utóbbinál ki van zárva a szövetkező tagok előnye;

e) nemcsak tagjaiknak, hanem rendszerint bárkinek árusítanak, fiókjüzeteket létesítenek, szóval, az 1898: XXIII. tcikk 2., 4., 7. és 81-ik §-ában foglalt minősítések elferdített és megszegett feltételei alatt oly kedvezményekben részesülnek, melyeknek birtokában a szakérteimes, tanult és tőkés kockázatos igazi kereskedő-osztálylyal illojális versenyt folytathat-

nak és ebből haszon saját tagjaikra nem járul, ellenben a közvetítő hereskedelem érzékeny károsodást szenved.

Miután a kamara minden vidékéről kereskedők és kereskedelmi testületek egyértelműleg így nyilatkoznak, a kereskedőosztály közösen és egyértelműen vallott erős meggyőződését fejezi ki a kamara, amikor ez ügyben határozatát a következőkbe foglalja:

A fogyasztási szövetkezetek állami protegalását, irányzatos elszaporítását, a felekezeti és közhatósági érdekeltségnek a vezetésbe való beszüremelését, a szövetkezetek üzleti tulkapasait és visszaéléseit a kamara a közvetítő kereskedelemre nézve veszedelmesnek tartja s szükségesnek vélné, hogy rendetileg kimondassék, miszerint:

a) fogyasztási szövetkezetek az 1898: XXIII. t. cikkéből folyólag a körülmények megfontolásával, az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleménye alapján alapíthatók;

b) címőkből a felekezeti jelszavak törlendők s hatósági közegek, lelkészek és tanítók a tényleges vezetéstől lehetőleg távol tartandók;

c) csak élelmészeti és fogyasztási cikkeket, szatőcs-anyagokat árusíthatnak, de nyílt boltot nem tarthatnak;

d) italmérési engedélyt és dohánytőzsde-árusítási jogot nem nyerhetnek;

e) csak tagjaiknak, azok tagkönyvére árusíthatnak és fióktelepeket nem létesíthetnek.

Ezek a javaslatok naggyobbára megegyeznek azokkal, a melyeket az Aradon tartott kereskedői naggyűlés a fogyasztási szövetkezetek ügyében hozott.

Uj törvényjavaslatok. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A belügyminiszteriumban serényen folynak az 1903. évi költségvetés munkálatai. A jelszó: takarékoság. Míg azonban az egyes tétéleket szigoruan mérlegelik, másrésztől — megbízható értesülés szerint — ez idén az ediginél is tetemesebb összeget juttat a belügyi kormány a törvényhatósági tisztviselők fizetésemelésére. A belügyminiszteriumot most különösen a közigazgatási reformjavaslatok előmunkálatai foglalkoztatják erősen. A javaslatok naggyrésze már készen is van és a képviselőház elé mindjárt a jövő ülésszak elején két javaslat kerül: a községi törvény reformja és a járási közigazgatás reformja. Ezekkel párhuzamosan dolgoz-

nak a hi- és bevándorlásról szóló törvényjavaslat előkészítésén. Augusztus vége felé készülnek el vele és akkor a belügyi kormány anketet hív össze a javaslatnak szélesebb mederben való megvitatása céljából. E javaslat is már ez idén ősszel a képviselőház elé kerül.

Az angol miniszterelnök lemondott

(Salisbury távoása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Londonból írják, hogy Salisbury lord angol miniszterelnök még pénteken beadta lemondását és hogy utódjává Balfourt, a kincstár első lordját nevezték ki. Lemondása nem ered valami hirtelen októl; Salisbury már hónapokkal ezelőtt kijelentette, hogy egészségi állapotára való tekintettel, visszavonul a magánéletbe, csak a délafrikai béke megkötését és a koronázást várja meg. Az első megtörtént, a második elmaradt s a koronázásra ujabban kitűzött terminusig Salisbury már nem vár. Utódja Balfour Artur a konzervatív pártnak alsóházi vezére. A kabinetben egyelőre más változás nem történik, Chamberlain megmarad a gyarmatügyi hivatal élén. Hogy azonban mennyi ideig lesz képes magát tartani a Balfour-kabinet, az már más kérdés.

Salisbury most 72 éves; alig 36 éves korában már miniszter volt s ettől az időtől kezdve végig kiváló szerepe volt Anglia történetében. 1878-ban külügyminiszter lett s e.ösen támogatta Beaconsfield keleti politikáját. Beaconsfield halála után átvette a konzervatív párt vezetését s Gladstone bukása után, 1886-ban már miniszterelnök és külügyminiszter lett. Még ugyanebben az évben azonban a választásokon megbukott és ennek folytán visszalépett, de miheylt Gladstone táborában a Homerule-kérdés miatt szakadás állott be, Salisbury, mint a konzervatív párt feje egyezsége lépett a liberális-unionista párt hiveivel és Gladstone-t leszavazván, ujra kormányra jutott. 1892-ben azonban vereséget szenvedett a parlamentben és visszalépett. 1894-ben az agg Goldstone Roseberyre bizta a kormányt, pártját és programját, Rosebery azonban csak két évig tarthatta magát, 1894-ben lemondott, mire Viktória királynő ujra Salisburyra bizta az új kormány megalakítását. Salisbury új választással többsé-

mat minden tudományos poklon, amely előttem tátongott.

A szabad óráimban persze, amikor megpihentem a tanulásban, olyankor szenvedtem iszonyuan, azért mert nem láttam már egy hónap óta, vagy azért, mert tegnap láttam, s mert még szebb, még elérhetőlenebb mint valaha. Hiába, a fiatal ember mindig talál okot arra, hogy szenvedjen valamiért.

Az ilyen fajta szerelmek — az örök szerelmek. Elérhetőlen, cél nélkül való, tehát örök életű. Az emberiség pozitív dolgokért nem áldoz semmit, — megvalósulhatatlan jelszavakért azonban világok borulnak lángba, vérbe.

Evek multak s velük a nyomoruság, az ismeretlenség szépen lekopott rólam. Hires tanárnak csufolt a világ, s a késem valóságos varázsvessző hírében állott. Meggyógyítottam az egész világot, találtam irt minden sebtre, gyógyszerert minden nyavalyára, csak éppen a magam ferde vállán nem tudtam segíteni.

De nem akadályozott, nem gátolt semmi-ben. Szép nők találták szokatlannak, új ingernek az én rutságomat s ha akartam volna, ezer ajak kínált kárpótlást azért a hideg fölényvel mosolygó ajakért, amely még mindig a szemem előtt, — nem igaz — a szívemben élt.

Van valami gaz gyávaság a szerelemben. Karöltve jár vele. Valamely félnökség, valamely lomha erő, amely meggátol a cselekvésben.

Nem virtus megfejténi mi ez, semmi más, mint a magunk kiábrándításától való rettegés. Nem akarunk nem szeretni — ennyi az egész s azért felünk megtudni bármit is, ami szenvedélyünk eszeveszettsége mellett bizonyítana.

En sem mertem soha megkérdezni, ki az én imádottam vagy amint én őt neveztem: a királynő. Kerültem azokat a helyeket, ahol arról biztosan meggyőződhettem volna, és soha, senkitől nem kérdeztem meg ki ő, legkevésbé, ha ismerősei egyikével voltam.

Egy napon sürgősen kérttek egy főur palotájába. Nem volt szokatlan dolog, nem lepott meg. Közönyösen mentem föl a lépcsőkön, hanem az előszobában majd elállott a szívem verése.

A királynő állott előttem sápadtan, alázatosan, megtörve. Reszketett az ajka, amint elmondta, hogy az ura halálos beteg, s kért, mentsem meg.

— Ha Istent ismer, — esdekelt — megteszi. Nem hazudok, nem őnt kérttem először. Egyik tanár sem vállalja . . . Őnt én nem akartam . . . Iszonyodom öntől . . . Nem tehetek róla, félek, reszketek, iszonyodom, ha meglátom az utcán, amint tekintetével követi a kocsimat. Tudom, csak képzelődés, de mindig éreztem a tekintetét. És mindenki azt mondta . . . ha valaki megmenti, őn az.

Zokogott és szorongatta a kezeimet kétségbeesetten, szinte félőrüiten. Az arcán őtt ült a rémület, a sárga halál torz tükörképe. Nekem mintha minden gondolkodási képességem

megszűnt volna, csak az az iszonyu szó visszhangzott a lelkemben: Iszonyodom öntől. Ő tehát megérezte, hogy a nyomorék, a pupos, a torz, rajong a tökéletesért, a szépért, az egészségeért. A beteg nagyon rosszul volt, nem biztathattam az asszonyt.

— Ki kell szállítani azonnal a kórházba s azonnal meg kell operálni.

— Megmenti?

— Nem ígérhetem, de talán még nem késő.

— Az én életemet menti meg, ha őt megmenti; az én életemért könyörgöm.

Ilyen fölindulás még nem ért életemben. Remegve, szinte betegen érkeztem a kórházba. Mig kiadtam rendeleteimet, egyre a fülemben csengett:

— Az én életemért könyörgöm!

Majd egyszerre tulharsogott mindent ez a két szó:

— Iszonyodom öntől.

Hozták a beteget. Az ápolónők előkészítették a műtétet, az asszisztensem jelentette, hogy megkezdhetjük a munkát. És nekem reszketett kezemben a kés, táncolt a beteg test szemem előtt. Kábult voltam, mintha holt részégségből ébrednék.

Az operációs terem ajtaján át bugó zokogás szűrődött a fülembre. A királynő zokogott a nekem életemben először, egy iszonyu gondolat villant át az agyamon. Rámeredtem a villogó késre s arra gondoltam, hogy azzal őlni lehet.

get szerzett magának s azóta ő kormányozta az angol nemzet hajóját. Kormányának egyik főoszlopa volt mindig Chamberlain, akit sokan Salisbury utódjának jelöltek s aki mellőzéseért talán meg is nehezelt, Chamberlain és Salisbury politikájának a következménye lett, hogy az angol gyarmathatalom a Salisbury-kormány alatt nagyon megnövekedett. Egyiptomban diadaira jutott Anglia tekintélye, visszafoglalták Szudánt is; terjedt a brit hatalom Nyugat-Afrikában és Ausztráliában és most legutóbb brit gyarmat lett a két dél-afrikai köztársaság is.

Balfour, az új angol miniszterelnök most ötvennégy éves. 1874-ben lett először tagja az alsóházaknak. Már mint képviselő heves harcot folytatott Chamberlainnal együtt Gladstone-kormányára ellen, különösen a Home-rule miatt. A konzervatív párt zászlaját követte s Salisbury második kabinetjében skót államtitkár lett; 1887-ben pedig Hicks-Beach utódja az ir államtitkárságban. 1895-ben Salisbury harmadik kabinetjében pénzügyminiszter lett, később pedig a kincstár első lordja. A konzervatív pártnak az alsóházban ma is ő a vezére.

A lemondás okaira nézve egy londoni távirat ezt jelenti:

Salisbury lemondása nem okozott meglepetést, mert az utolsó hónapokban észrevették rajta, hogy felesége elhunytán való fájdalma nem tud uralkodni és hogy a sok évi kötelességteljesítés terhe nyomot hagyott rajta, noha egészségi állapota nem rossz. Minthogy Salisbury tulajdonképpen csak formailag tartotta meg a titkos pecsétőr méltóságát, nem várnak lényeges változást a miniszterium mostani összeállításában. Balfour-nak, a kincstár első lordjának és az alsóház vezérének miniszterelnökké való kinevezésével csak visszatértek arra az utolsó években követett szokásra, hogy a kincstár első lordja egyúttal miniszterelnök, amitől csak Salisbury kinevezésekor tértek el.

Londonból táviratozzák: Az unionista párt mai közgyűlésén Balfour miniszterelnök bejelentette, hogy Hicks-Beach pénzügyminiszter is beadta lemondását.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, július 14. A két kormánynak szakelődői ma az állategészségügyre nézve folytatták a kiegyezési tárgyalásokat. A részletek

— A beteg alszik — mondta a második asszisztens, aki a klorofomot kezelte.

Kissé behasítottam a késsel a beteg testbe s kezembe vettem az ollót s tágitottam a föl-tárt részletet. Az asszisztens gondosan kezelte az érszorító ollókat s én ismét nem voltam más, mint az orvos és vetélytársam azaz ember, akit meg kell mentenem.

Az operáció sikerült. A beteg nem volt olyan súlyos természetű, mint amilyennek a külső jelek mutatták s mire a beteget újra el-láttam, szinte teljesen megfeledeztem a királynőről s önkénytelenül megdöbbentem, amikor a műtő szoba ajtajában megragadta a kezemet.

— Meg kell halnia? — tördelte kétségbe-essen.

— Megmarad . . .

Oda rogyott a lábaim elé. Nem tudott egy szót sem szólni, csak zokogott. De ez a zokogás csupa édes megnyugvás, csupa ébredő reménység volt. Két szolgálta hozta hordágyon a még alvó beteget. Erre kissé föleszmélt az asszony.

— Szabad bemenni hozzá?

— Még nem. Majd talán holnap.

— Nem tudok elmenni mellőle . . . Nem hiszem, hogy fölébre.

— Mondtam hogy megmarad, — szoltam rá kissé szigorú hangon az asszonyra.

A királynő szemel egyszerre tágra nyíltak. Mintha csak erre az érdes hangra ébredt volna teljesen öntudatára. Lassan fölemelkedett a föld-

nem jutottak nyilvánosságra, de a kilátások szerint mind a két oldalon megvan a hajlandóság a tárgyalások békés nyugodt lebonyolítására.

Budapest, július 14. Az országos függetlenségi és 48-as párt mai értekezletén szóba került a kiegyezési kérdés. Erre nézve határozatot nem hoztak, de előreláthatóan az ősszel heves parlamenti harc fog a kiegyezés körül ki-fejlődni.

Összeesküvés egy köztársasági elnök ellen.

Montevideo, jul. 14. Uruguay köztársaság elnöke Cuestas úgy nyilatkozott, hogy élete ellen irányuló összeesküvést fedeztek fel. A szenátusnak két tagját száműzték, mert állítólag szintén bele vannak keverve ebbe a dologba. A képviselőkamara ez ellen, mint törvénytelen eljárás ellen tiltakozott. Több katonát letartóztattak. Azt hiszik, hogy az elnök alkalmat keres arra, hogy diktatúrát léptessen életbe

A magyar nyelv a honvédségnél.

(A honvédelmi miniszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Nagy feltűnést keltő bizalmas rendelet jutott ma köztudomásra. A rendeletet Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter intézte a honvédkiegyeztető parancsnoksághoz, s a célja az, hogy a honvédségben úgy a szolgálatban, mint az oktatásban kizárólag a magyar nyelvet használják.

A rendelet, a bevezető rész után ekként szól:

A szolgálati szabályzat III. rész 1 §-a módosításra szorul. Az idézett rész 6. pontjában a szolgálati nyelvre a következőket mondja:

„A honvédség szolgálati nyelvénak ismerete a tiszt és a hadapród számára szükséges, s a legénységi állomány többi egyénéi számára fontos; az utóbbiaknak igyekezniük kell, hogy azt legalább annyira elsajátítsák, amennyire szolgálatukra szükséges; ekként módosítandó:

„A magyar királyi honvédségben, a horvátországi kivétellel, úgy a szolgálati, mint az oktatási nyelv kizárólag magyar.”

Rendkívül érdekes rész a rendelet indoklása illetve a rendelethez csatolt utasítás:

ről s egyenesen a szemembe nézett. Azután elkezdett gyöngén remegni s arcán valamely csodás, átszellemült mosoly kelt. Mintha egyszerre álomlátóvá vált volna, úgy nézett reám, mint valamely tulvilági jelenségre. Majd csendesen megmozdultak ajkai, hangtalanul rebegett valamit, majd keble is megremegett s könnyű sóhajtás lebbent el ajakáról, aztán megszólalt:

— Szép vagy, mint maga az Isten! Imádni foglak!

Es lehajolt a kezemre.

Ijedten kaptam el a csók elől a kezemet s fölemeltem a meghajolt asszonyt.

— Te szeretsz engem — sugta szinte önkívületben — s a következő pillanatban ott éreztem ajkát az én ajkamon.

Égető, tüzes csók volt az — egy asszony egész lelke égett benne. A lelke mondom, mert tiszta, szüzi volt a csókja . . . de az én szívem megmámorosodott tőle, az én lelkemnek szárnya nőtt ettől a csóktól.

Az orvos elhallgatott.

— Nos, — faggatták az elbeszélőt.

— Nincsen tovább fiam. A beteg meggyült, és én nem éltem hiába, mert az az egyetlen csók fölér egy élet minden szenvedésével, és meghalhatok nyugodtan, mert ime, a torz, a ferde vállú sincsen kizárva a paradicsomból, hisz volt részem a legnagyobb boldogságban s aki a boldogságot napszámmal méri, bizony nem tud a boldogságról semmit.

1. A bevonuló ujoncok közül azoknak, akik magyarul értenek és beszélnek, valamint az összes altiszteknek és (őreg) honvédeknek szigorúan megtiltandó, hogy a magyaron kívül más nyelven beszéljenek; kivéve azon esetet, hogy a magyarul mondottat oktatás céljából a megértetés végett az illető anyanyelvén csakis ismételnők kell.

Mert tessék megfigyelni, hogy még a kik magyarul tudnak is, mert kisebbségben vannak, idegen nyelven beszélnek és így megtörténik aztán, hogy az ujoncok a bevonulás után is újra csak kizárólag az anyanyelvükön beszélnek; nekik tehát fel nem tűnik, hogy a csapatnál a szolgálati nyelv követeltetnek vagy hogy az szükséges lenne.

De, ha mindjárt a bevonulás után figyelmeztetjük őket, hogy a szolgálati nyelv tudása nemcsak kötelező, hanem mindenkinek hasznos is, akkor ők is észretérnek, belátják a szükségességét és legnagyobb része igyekezettel fog nekiesni a magyar nyelv elsajátításának; a vezényszavakra jobban fognak ügyelni, mert hamar rájönnek, hogy azokkal is bővítik ismereteiket, szóval minden előforduló magyar szó iránt inkább érdeklődnek.

Meg kell tehát tiltani azt, hogy az oktatók közvetlenül az anyanyelvükön érintkezzenek a nem magyar ajku ujoncokkal; hanem először okvetlenül magyarul magyarázandó meg minden, a mondottat ismételtessék azután olyanokkal, akik magyarul tudnak, — azután pedig azokkal, — az ujoncok anyanyelvén, — akik magyarul értenek.

Tehát az altiszt megmagyarázza p. o. az állást magyarul (nem szó szerint a Gy. Sz. szavával), erre ezt egy magyarul tudó emberrel magyarul ismételteti; most egy magyarul értő emberrel elmondhatja a legénység anyanyelvén, mely eljárás mellett mindenki tanul.

Ez által az oktató megtakarítja magának azt, hogy a mondottat az anyanyelvén is ismétlje, de egyszerismind meggyőződik arról, hogy amit mondott, azt az emberek meg is értik; továbbá elérte azt, hogy az ismétlő ember a magyarázó szavakat szájában megfor-gatja, hogy a többiek fülei pedig azt ismételtén magyarul hallhatják; eléri azután azt is, hogy a magyarul értő emberek értelmi fokát fejleszti és végül pedig azt is, hogy a nem magyar legénység az elsajátítandó dolgot egy magához hasonló embernek eszejárása szerint hallja helyesen elmondani azt, a mit a magyarul mondottakból félig-meddig megértett, vagy talán félreértett.

Ilyen eljárás eleinte természetesen lassan megy és végtelen türelmet követel, a miben azonban minden oktatónak magát gyakorolnia, kell, mert jegyezzük meg, hogy az oktatásnál a türelmetlenség az oktatás eredményének legnagyobb akadály. Önmagát hátráltatja az, aki nem türelmes, nem nyugodt maradt az oktatásnál.

Az említett eljárás mellett még egy nagy előnyben részesülünk: megtanuljuk azt, hogy miképpen kell a legénységgel beszélni, hogy az minket megértsen.

2. Hasonló eljárás alkalmazandó a szolgálatonkívüli érintkezésnél is és itt is szigorúan ellenőrzendő a szolgálati nyelv használata.

Ezen tilalomba belevonandó mindenki, aki egyáltalán az ujonccal érintkezhetik egész a markolányosig.

3. Az ugynevezett szakiskolákban az írás és olvasással egyetemben a szolgálati nyelv tanítását is elő kell venni.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: A páholy, bohózat. A Vigszínház művész-társaságának fellépésével.

A Vigszínház vendégjátéka.

(Az őrnagy ur — A zsába.)

A legfranciásabb stílusú magyar színház: a Vigszínház, melynek a száz magyar előadással való vezeklése után jussa van ahhoz, hogy ne legyen erkölcsös, három estére az aradi nyári szinkörbe vonult. Az első két estén már tul van, s mind a kettőt fényes sikerrel zárta le.

A bemutatkozó *Az őrnagy ur*-ban volt, melyet oly kolosszálisan rossz hír előzött meg, hogy egész sereg ember boldogtalanul rekedt ki a szinkörből, s irigykedve gondolt azokra, kik benn a szégyenkezés izgalmait élvezhetik. A legkevésbé sem akarjuk a darabot bántani. Dahogy, hiszen akkor feltétlenül megismételik. Az a mentsége azonban mindenképen meg van a darabnak, hogy ha az gyalázatos is, hát szellemesen gyalázatos, különösen, ha olyan színészek játsszák, mint a mi vendégeink. Vegyék ezt teljes dicséretnek, azaz olyanformán, hogy úgy a szellemességek, mint a darab másik tulajdonságának érvényre juttatásában is elég erősen dolgoztak.

A legdíszkrétebb volt a társaság kiváló művésze *Hegedüs Gyula*, ki a címszerepet, a rózsaleány-őrnagyot pompásan alakította. *Nikó Lina* karakterisztikus volt röviden körül nem írható szerepében s *Varsányi Irén* nagyszerűen értett ahhoz, hogy az őrnagyból méhet csináljon. *Vendrei* már a megjelenése felért egy bohózatbeli humorral. *Tapolezai* sok leleménységgel nagyot csinált a tisztiszolga különben kis szerepéből s állandó derűtségben tartotta a közönséget s főképen azokat, kik magasabban ülnek, de annál nagyobb a jókedvük. *Szerémy Zoltán*, *Rónaszéki*, *Szerémy Gizella* váltak még ki.

Ma este *A zsába* ban kacagott a közönség, melynek rokonszenvét főképen *Hegedüs* nyerte meg. Játéka az önmérséklet s az egyszerűség mintája s mégis frappáns hatást ért vele. Egy-egy szava, mozdulata, arcjátéka hangos kacagást támasztott, de elég volt sokszor ehhez egy szemforgatás is, mely *Hegedüs*nek különben speciális erőssége. *Nikó Lina* ezredesnéje minden részletében erőteljes, művészi produktum volt. *Góth Sándor*, mint *Barisard* osztozott a sikerükben. *Varsányi Irén* és *Szerémy Gizella*, *Rónaszéki*, a pompás inas, és *Vendrei* játszottak még nagyobb szerepeket. A híres vigszínházi anszamlé inkább csak a férfiak játékán látott meg. (L—y.)

* **Aradi színészek művész-társasága.** Az aradi Nemzeti Színház tagjaiból két művész-társaság alakult, melyek a színházi szünet alatt vidéki körutra indulnak. Az egyik társaság már tegnap este megkezdte az előadásait Pécskán holnap pedig Radna-Lippán játszanak. A másik társaság a hét végén valószínűleg *Borosjenőn* *Boros Sebesen* és *Menyházán* fog fellépni az alábbi műsor mellett:

1. Prológ. a „Bajjazzók“ operából, énekli: *Polgár Sándor*. 2. *Lili*, keringő, énekli. *B. Répássy Gusztó*. 3. Magánjelenet, előadja *Ternyei Lajos*. 4. Nagyária, a „Hunyadi László“-ból, énekli *Bejczy György*. 5. A kórta keservei, énekes magánjelenet, előadja: *Polgár Sándor*. 6. Kettős a „Troubadur“ operából, énekli. *Répássy Gusztó* és *Bejczy György*. 7. Magánjelenet, előadja *Ternyei Lajos*. 8. A „Rózsabimbó és a méh“ tragédiája, előadja: *Polgár Sándor*. 9. „Il ne vient plus“ románc, énekli: *Répássy Gusztó*. 10. Románc az „Aida“ operából, énekli. *Bejczy György*. 11. „Petőfi a Hortobágyon“, me-

lódrama, írta *Várad Antal*, előadja *Ternyei Lajos*. 12. *Tiroli hármás*, írta *Milöcker*, éneklik: *Répássy Gusztó*, *Bejczy György* *Polgár Sándor*. Az összes énekszámokat *Orbán Árpád*, az aradi színház karnagya kíséri zongorán.

* **A Tarka Szinpad Aradon.** A fővárosi Tarka Szinpad vidéki köruton van s jelenleg Nagyváradon tartja előadásait. A társaság a jövő héten Aradra, innen Temesvárra, később Kására, Miskolcra, Szatmárra, Kolozsvárra megy, végül augusztusban Pécssett, Nagy-Kanizsán és a balatoni fürdőkben fog vendégszerepelni.

Az olasz király Oroszországban.

(Olasz-orosz barátkozás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Olaszország fiatal királya, *Viktor Emánuel* vasárnap érkezett Peterhofba s az olasz nép nevében üdvözölte a cárt. Oroszországban ünnepelek ezt a látogatást, melynek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Azok számára azonban, kik távolabbról szemlélik a dolgot, nincs a látogatásnak ilyen fontossága, miután az olasz királynak a hármasszövetségben lehet és kell keresnie nemzete boldogulását.

Az olasz király péterhofi fogadására az összes miniszterek gróf *Lamsdorf* külügyminiszter vezetésével, számos udvari méltóság és tábornok jelent meg a virágokkal és olasz és orosz zászlókkal gazdagon díszített pályaudvaron. Kevéssel 5 előtt *Miklós* cár, az Annunciata-rend láncával ékesítve, *Mihály* trónörökös és az összes itt időző nagyhercegek megérkeztek a pályaudvarra. Midőn az olasz királyt hozó udvari vonat berobogott, a Novocserkaszki-gyalogezred-zenekara az olasz himnuszt játszotta. Ugyanez az ezred állított díszszázadot is. *Viktor Emánuel* király és *Miklós* cár a legszívesebben üdvözölték egymást és azután megsejlelték a díszszázadot, a melynek dísz-elvonulása után a kíséretet kölcsönös bemutatása követte. *Miklós* cár hosszabban társalgott *Prinetti* külügyminiszterrel, az olasz király pedig *Lamsdorff* gróffal. Ezután a két uralkodó a császári testőrség által körülvéve a palotába hajtatott. Az utcákon katonaság állott sorfalat. A péterhofi palota gazdagon van díszítve zászlókkal és lombfüzerekkel. Nagy néptömeg mélyen üdvözölte az uralkodókat. A palotában a királyt *Frederiko* udvari miniszter, *Dolgorucki* herceg főudvarnag, gróf *Wendrikov* főszertartásmester, gróf *Benkendorf* udvarnag és a palota parancsnoka fogadta. *Alexandra Feodorovna* cárné, *Mária Feodorovna* özvegy cárné és a nagyhercegnők a cárné szobájában várták a királyt. Az üdvözlés után a kíséretet mutatják be a palota képtermében.

Este fél 8 órakor a császári palota Pétertermében az olasz király tiszteletére díszbéd volt, melyen a legfelsőbb személyiségek, a miniszterek az olasz nagykövet nevével és a nagykövetség összes tagjaival, számos főméltóság és és a kíséret vett részt.

Az olasz király tiszteletére adott díszbédon *Miklós* cár a következő pohárköszöntőt mondotta:

Élénk, mély meglepéssel üdvözöljük felséged ittlétét. Rendkívül jól esik nekünk, hogy felséged azzal kezdte meg utazását, hogy hozzánk jött. Egész Oroszország új jelt látja ebben az igaz barátság kötelékének, a melyek bennünket egyesítenek és csatlakozik érzelmeinkhez. Ezek az érzelmek és kölcsönös szimpatia, a melyek népeink között mindinkább megnyilatkoznak, előmozdítják viszonyunk fejlődését, a melynél jobbat kívánni sem lehet országaink érdekében. Szívvel köszönöm felségednek ezt a látogatást és poharamat fenkölt személye dicsőségére és boldogságára, valamint *Heléna* királyné,

az anyakirályné és az egész királyi család boldogságára emelem és Oroszország jólétére írtém.

A zenekar az olasz himnuszt játszotta. *Viktor Emánuel* király a következő pohárköszöntővel válaszolt:

Köszönöm felségednek a szives fogadást és a szeretetreméltó szavakat, a melyeket az imént hozzám és országomhoz intézett. Annak a személyes barátságának a kötelékei, a mely bennünket szerencsésen egyesít és az a jó viszony, a mely Oroszország és Oroszország között régóta fennáll, rendkívül kellemessé teszi nekem ezt a látogatást. Pétervárra népem helyeslése kíséri, a mely e kötelekek szorosabbra fűzésében új zálogát látja a békének és a jólétnek. Ilyen érzelmekkel emelem poharamat felségedre, a kormány dicsőségére és Oroszország jólétére, *Feodorovna Mária* császárné és *Feodorovna Alexandra* császárné, valamint az egész császári család boldogságára.

Az olasz király beszéde után a zenekar az orosz nemzeti himnuszt játszotta.

Miklós cár *Prinetti* olasz külügyminiszternek az *Alexander Nyevszkij*-rendet adományozta, a melyet *Lamsdorff* gróf az olasz külügyminiszternek mindjárt megérkezése után átadott.

Mint egy pétervári sürgöny jelenti, az olasz király *Mora* nagykövet és kísérete társaságában az *Alexandra* jakton ma érkezett meg ide.

A Neva parti állomás virágokkal, füzerekkel, lobogókkal volt feldíszítve. A királyra fényes küldöttség várakozott. A községtanács gyönyörű művű ezüst tálcán sötét és kenyeret vitt elébe. Távolabb díszszázad állott.

Viktor Emanuel mindekelőtt meglátogatta a Péter-Pál templomot, hol *III. Sándor* cár elvan temetve. A cár sírhelyére ezüst koszorút tett le.

Schlauch biboros temetése.

(A beszétele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Ma délután Aradon át vitték *Schlauch* Lőrinc nagyváradí biboros püspök holttestét Nagyváradról Temesvárra, hogy ott, az általa alapított kápolnában helyezték örök nyugalomra. Ez volt utolsó rendelkezése. A koporsó beszétele ma délelőtt volt Nagyváradon, s arról a következő távirati tudósítást vettük:

Ma reggel tartották meg Nagyváradon a *Schlauch* Lőrinc temetését megelőző szertartást. Az éjjel érkezett meg a temetési szertartásra *Apponyi Lajos* gróf udvarnag, a király képviselője, aki a temesvári szertartásra nem ment el és *Plósz Sándor* igazságügyminiszter, akinek eddig nem várt érkezését távirat jelentette a káptalannak. Mind a ketten a pályaudvaron szalonkocsiban töltötték az éjszakát és reggel bementek a püspöki rezidenciába. A kultuszminiszter képviselője, *Zsilinszky Mihály* államtitkár tegnap érkezett meg. Ugyancsak tegnap érkeztek ide *Majláth* és *Meszlényi* püspökök, továbbá a hercegprimás képviselőjében *Kohl Medárd*, azonkívül *Fraknoi* Vilmos püspök és *Zichy Géza* gróf.

A szertartás reggel 9 órakor kezdődött a püspöki palota kapuja alatt, a hol a koporsót felravalozták. Ott voltak a káptalan tagjai teljes számban *Winkler* püspöknagyprépost vezetésével, *Beöthy* László dr. főispán, *Szunyogh* Péter alispán, *Rimler* Károly polgármester a városi és vármegyei tisztikarral, *Papp* Miklós pénzügyigazgató, *Schöpflin* Agost postaigazgató, *Bazóky* a jogakadémia igazgatója, *Albach* altábornagy, az összes hatóságok, egyesületek és testületek képviselői, köztük a neológ izr. hitközség küldöttsége, *Wencheim* Frigyes és *Dénes*

grófok, továbbá a főrendiház képviselőiben Nyáry báró.

A püspöki palota közelében lévő székes-egyházból, a melyet már 8 órakor kiürítettek, a papság pár perccel 9 előtt körmenetben a püspöki palotába indult, ahol Császa György érsek előtt lement a kapu alatt álló ravatalhoz. Az egész szertartás alatt az összes latin és görög szertartású templomokban zúgtak a harangok.

Császa György érsek pontban 9 órakor beszentelte a ravatalt. A beszentelés után a koporsót átvitték a székesegyházba. Elül ment a papság, utána a kalocsai érsek, azután jött a koporsó, a melyet a papság és az uradalmi tisztviselők vittek. A koporsó után lépdelt Apponyi Lajos gróf udvarnagy, utána a kormány képviselői, a család, a hatóságok, a küldöttségek és tengernyi nép. A székesegyházban Császa érsek teljes segédlettel gyászmisét pontifikált. A gyászmise alatt az összes mellékoltárokon szent miséket mondtak, a megboldogult lelkiüdvéért. A rekviem után Császa érseken kívül négy püspök, köztük Majláth és Meszlényi, abszolutiót adott a kupola alatt felállított ravatal körül. Azután harangzúgás között megindult az impozáns menet a vasúti állomáshoz, ahol a koporsót újabb beszentelés után vasúti kocsiba tették. A bitoros-püspök holttestét délután fél 3 órakor külön vonat viszi Temesvárra, a hova 9 óra körül érkezik meg. A vendégek nagy része még ma elutazik Nagyváradra, egy részük pedig különvonattal Temesvárra megy. A káptalanhoz még folyton érkeznek a részvétnyilatkozatok.

Temesvárról sürgönyzik: Schlauch holtteste ma este kilenc órakor érkezett ide. Reggel nyolc órakor a székesegyházba szállítják, hol Németh József felszentelt püspök végzi a gyászszertartást.

SPORT.

+ Sport-társaság a világsi várromnál. Az Aradhegyvidéki Turista-egyesület és az aradi kerékpár klub vasárnap közös kirándulást rendezett a világsi várromokhoz, azután Magyarátra. A kirándulást Tedeschi Viktor vezette. Délelőtt a várromokat tekintették meg, délután pedig Feszler Károlynak, az aradi kerékpárklub tiszteletbeli elnökének voltak a vendégek. A vendéglátás során az első pohárköszöntőt Tedeschi Viktor mondta, a házigazdát és a nevenapját ünneplő háziasszonyt éltetve. A kirándulók este érkeztek vissza Aradra.

+ Magyarok diadala a külföldön. A magyar embersport olyan diadalt szerzett vasárnap, a mely az egész világon pártját ritkítja. Egész sereg kiváló atlétánk ment ki Prágába és Bécsbe, hogy az ott rendezett nemzetközi atletikai és uszó-versenyeken bemutassa képességeit. A magyarok diadala teljes volt, győztek az egész vonalon. Egyetlen magyar atléta, Schubert Ernő, a Magyar Uszó-Egyesület tagja Prágában öt nagymérvűségben győzte le összes versenytársait s az egyikben az eddigi rekordot is hatalmasan megjavította. Kitett magáért Manno Miltiádesz, a Pannonia evezős-klub tagja is Bécsben. Mannó négy hét alatt immár négy evezős-bajnokságot s egy főverseny nyert, az utóbbit Szegeden. Megjegyezzük, hogy Prágában sok berlini, koppenhágai, cseh és bécsi atléta vett részt a versenyekben, melyeknek értékes díjait kénytelenek voltak a magyaroknak átengedni. A kiváló magyar atlétánk nagyobb része idehaza maradt, mert nagy nemzetközi versenyek voltak ma Budapesten is. Annál nagyobb dicsősége tehát a magyar atlétikának, hogy a külföldön bemutatkozó képviselői egytől-egyig győzelmekkel térnek haza.

+ A Meteor kerékpár-club tagjai felhívának, hogy azok, kik a nagyváradai kerékpár egy-

let f. hó 19-iki országúti társversenyén, valamint f. hó 20-iki pálya versenyén részt venni óhajtanak, ezen szándékukat a titkárnál szóval, vagy írásban tudassák. Nevezészárlat Aradon, szerdán, f. hó 16-án este 8 óráig. Részletek Faragó Béla titkárnál (Ipartestület) megtudhatók. — Az indítás és más intézkedésekről a tagok annak idején értesítetnek. — Az elnökség.

+ Az aradi tornaegyesület tiz tagja szépen sikerült kirándulást rendezett vasárnap a kladovai völgybe. Kovaszinc és Györök érintésével keresztül vonultak a völgyön s este haza tértek. A legközelebbi kirándulás e hó 28-án lesz.

Az ágyai kápolna.

— Kisjenői levél. —

Lóháton mentem ki József főhercegnek legszebb, de legszomorubb emlékü erdejébe, az ágyai erdőbe. Másfél óra lehet innen Kisjenőtől.

Nagy erdő ez. Aki beletéved, bizony ki nem talál onnan. A nap csak néhol tud utat törni a fákon keresztül, hogy éltető melegét a mohos fákra árasztja. S ebben a zöld sötétségben olyan jól esik egy kis napsugár.

Ut nem igen van az erdőben. Aki menni akar, keressen magának utat. En pedig lovon voltam s ez még nehezebbé tette haladásomat. Pedig céloim volt. Nem lovagolni jöttem én ki!

Lovam egy őz tovaíramodásától megijed. Lábamat egy fához szoritja, ugrik egyet, kalapom leesik a földre. Leszálltam érte s tovább már nem ültem a lóra. Vezettem a kantárszáron, így is nehéz volt haladni a sűrűségben. Jó ideig ballagtunk; egy-egy darab fehér cukrot adva lovamnak, hogy egy kissé megnyugodjon, mert a sok szunyog nagyon háborgatta szegény Pálmát, amikor nem kis örömmre vizelet találtam. Egyenes út volt, jó széles, két oldalt kövekbe vésvé Krisztus szenvedései. Kálvária volt ez. Tizenkét kő, összefüggő képekkel, egymástól vagy husz lépés távolságra. Az ut végén kis kápolna.

Ezt a kápolnát kerestem.

A kis kápolna körül vasrúdos kerítés, az ajtaja bezárva.

S amíg nézegettem a torony keresztjét, mellettem terem egy vadászkalapos ember, — az erdőkerülő.

Barátságosan köszöntött. Kinyitotta a kis ajtót. Tudta, miért jöttem. Bementünk a kápolnába, s ott elmondta boldogult László királyi herceg szomorú halálát. Ezt a kápolnát az ő emlékének emelte a boldogult fenséges ur atya, József főherceg.

Ezernyolcszázkilencvenhatodik év szeptember másodikán történt a tragédia. Kisjenőből a hercegi kastélyból jött ki László főherceg ide az ágyai erdőbe vadászni. Kisérője egy uradalmi intéző volt. Az erdőkerülő, aki nekem most mindezeket elmondta, szintén velük volt. Ő ismerte a vadak járását. Vadászgattak mindhárman. A főherceg jó lövő volt, sok vadat ejtett. Megelégelte volna már a vadászt, csak még egy vadmacskát akart löni. Csodálatosan szerette a vadmacskát leteríteni.

Nem kellett soká várakoznia. Négy lépésnyire jött a várt vad, rácéloz, megtalálja. De a vadmacska még élt. Kinjában még egyszer felugrott. A fiatal fenséges ur — hisz csak tizenhét éves volt — odaugrik a meglőtt vadhoz s puskája agyával egyet üt a vonagló állaton. A vad az ütéstől még egyet rug magán s hogy hogynem a puska ravasza lecsattan, a főherceg lábához kap, — a vadmacska pedig kiadja páróját.

Az erdőkerülő odasiel a fiatal fenséges urhoz, a ki fülébe sugja:

— Megvagyok löve!

Igen. A halálhozó golyó a főherceg lábába furódott. Az erdőkerülő megrémülve hívja a harmadik vadásztársát, az uradalmi intézőt.

A fiatal fenséges ur pedig nyugodtan gyújt cigarettára. Azt mondja: csak kis sérülés, a kisjenői orvos majd meggyógyítja. Egy hét alatt kilábal a bajából. S csak azt kéri két vadásztársától:

— Ne tudassák édes apámmal, se anyámmal, ha kigyógyultam, magam megyek Alcsuthra elmondani nekik. Nem tart bele egy hét.

De arca elsápadt. Nagy fájdalmi lehettek!

Ugy vitték a kocsihoz, ott jól elhelyezték a fiatal főherceget, aki nem tudta nagy baját. Egész Kisjenőig cigarettázott s vigan beszélgetett az őt kísérő intézővel s erdőkerülővel. Majd eljön nemsokára s akkor megboszulja magát a vadmacskákon.

De biz ő többé ide el nem jött. Harmadnapra a budapesti Vöröskereszt-kórházban meghalt szegény fenséges ur.

S most itt áll a kápolna előtt. Ezen a helyen történt a szerencsétlenség. A kápolnában kis oltár van. Felette olajfestésű kép. László főherceg, a fiatal fenséges ur féltérdén áll, előtte fegyvere, oldalt ravaszul néz a vadmacska, a hátamegett egy angyal átkarolja, viszi a — menyországba.

A szerencsétlen főherceg nővére, Mária Dorottya főhercegnő festette a képet.

A kápolnából kiértünk. Megköszöntem az erdőkerülőnek, hogy szives volt mindezt nekem elmondani, megmutatni. Ő volt a szerencsétlenségkor a főherceg közelében. Ő látta az egészet. Ő — sajna — nagyon tudta!

S mikor elváltam tőle, még egyszer megnéztem a kápolnát, amelynek bajárata felett kőbe vésvé van: *Fiat voluntas tua, sicut in coelo et in terra*.

Lázár László.

Toronybeomlás Velencében.

(A Szent-Márk templom harangtornya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Velence, a tündéri csodaváros nagy rémületben, izgatottságban van: egyik büszkesége, a Szent Márk-templomnak harangtornya beomlott. Attól tartanak, hogy ez a beomlás az egész Szent Márk-tér veszedelmét jelenti, s talán nem is lehetetlen, hogy pár év múlva az idegenek, a kik Velencébe mennek, egy látványossággal kevesebbet kapnak.

Tegnap még kisebbnek látszott a veszedelem. Ma reggel a következő távirat érkezett Velencéből.

Velence, jul. 14. Tegnap itt azt híresztelték, hogy a Szent Márk-torony beomlással fenyeget, a mi nagy izgatottságot keltett. Konstatálták azonban, hogy csak egy kis falrepedésről van szó, a mely nem fenyeget veszedelemmel. Mindazonáltal a tornyot megtámasztják és kevesebbet fognak harangozni.

Az este érkezett táviratok már a szerencsétlenség bekövetkeztét jelentették.

Ma délelőtt fél tíz órakor a Szent-Márk-templom harangtornya beomlott. A lezuhanó kövek a Palazzo Reale egy részét is romba döntötték. A torony helyén csupán egy harminc méter magas romhalmaz van. A zuhanás lerombolta a San Sovino logetta egy részét is.

A szerencsétlenség nem okozott halált, mert a beomlást előrelátták, és az embereket kiköltöztették a lakásból, csupán könnyebb sérülések történtek. A velencei községtanács a templom ügyében ma rendkívüli közgyűlést tart.

Az olasz vallás- és közoktatásügyi miniszternek még tegnap jelentést tettek a templom dűledező állapotáról. Mielőtt azonban azok el-

indultak volna, már jelentés érkezett a harangtorony beomlásáról. A miniszter erre azzal biztat meg az építészeket, derítsék ki, vajjon a szerencsétlenségénél nem terhel-e valakit felelősség.

A beomlott harangtoronynak érdekes multja van. A Szent-Márk-templom építését 829-ig viszik vissza; Szent Márkusnak, a város patronusának csontjait állítólag akkor hozták Alexandriából; a következő évben megkezdték a templom építését.

A négyszögletű harangtorony, a mely 98 méter magas, a templom mellett állott. Gyönyörű kilátás nyílik róla a körülötte levő palotákra és szobrokra. A torony más oldalán az óratorony van.

MULATSÁGOK

(=) **Tűzoltóhál Uj-Aradon.** Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet 25 évi fennállása megünneplésére július hó 27-én zártkörű táncvigalmat rendez.

Lefokozott huszárfőhadnagy.

(Egy katonatiszt kalandja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Egy fess, daliás honvédhuszár főhadnagy, a kit tisztársai és főlebbvalói nagyon szerettek, vált meg most a katonasélettől, amely pedig oly gyönyörű előmenetelt tartogatott a részére. Szóra nem érdemes, apró, ostoba kaland okozta a szerencsétlenségét a főhadnagynak. Kocsizás közben összeszólalkozása támadt egy kereskedő segéddel és a felsőbb katonai parancsnokság rendelkezése miatt *le kellett mondania a huszárfőhadnagyi rangjáról.* A kiről szó van, *Percel Guidó*, a bajai 4-ik honvédhuszárezred volt főhadnagya, aki a szegedi lovasdandár-ekvitációba két évben volt vezényelve.

A huszárfőhadnagy Szegedről ez év április havában, az ekvitáció feloszlása után került vissza ezredéhez. Bajára. A főhadnagy gavalér módon élt. Gyönyörű két paripát tartott és a katonai gyakorlatok után gígebe fogatta a két szép állatot és kocsizva járta be a bajai utcákat.

Egy szép tavaszi napon ismét kocsizni indult a huszárfőhadnagy. A kutyamosó felkapaszkodott a gíge hátsó ülésére, a főhadnagy pedig kezeibe vette a gyepőt, megsuhogtatta az ostort és megindult a város felé. Szélesebben iramodott a két paripa a könnyű gíggel a széles utcákon keresztül. Egy forduláznál azonban majdnem baleset történt. Egy ember, egy bajai kereskedősegéd került a kocsira, és ha a főhadnagy erős kézzel, ügyesen vissza nem rántja a paripákat, a kocsira elüt a legényt.

De a kocsira hirtelen megroppant. A lovak, amelyek a sebes hajtás következtében hab támadt, horkolva tolták visszafelé a gíget. A kereskedősegédnek semmi baja sem esett, csak az ijedsége volt még nagy. Amikor a veszedelem elmúlt fölötté, kihívóan reákiabált a főhadnagynak.

— Nem tud maga vigyázni?

A főhadnagy, aki legjobban örült annak, hogy a balesetet megakadályozhatta, roppant felindult azon, hogy őt leckéztetni merészelik. Az ostora után kapott és feléje suhintott a kereskedősegédnek, az pedig elkapta kezével az ostorsziját és azzal együtt *lerántotta a gíge magas üléséről a főhadnagyt.* A gígről olyan szerencsétlenül bukott le a főhadnagy, hogy súlyos sérüléseket szenvedett.

A megrémült kereskedősegéd maga futott orvos után. A huszárfőhadnagy a fején szenvedett sérülést. Lakására szállították és ott ápolták. És alighogy felgyógyult, becsületügyi

biróság elé állították, ahol kihallgatták kellemetlen kalandjára nézve Valaki följelentette és akadtak emberek, akik azt állították, hogy a gígről lebukott huszárfőhadnagyon a kereskedősegéd végig ütött az ostorral. És megindult a becsületügyi eljárás, a melynek vége az lett, hogy a huszárfőhadnagynak lefejtették attiljáról a főhadnagyi aranycsillagokat . . .

Szontagh Gyula halála.

(A kereskedelmi-testület gyászja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Az aradi kereskedő-társadalmat gyász érte: hosszú időn át vezető alakja, a kereskedői közügyek egyik buzgó lelkes előharcosa, *Szontagh Gyula* vasárnap, a fővárosban meghalt.

Az ő nevéhez fűződik az *aradi kereskedelmi testület* működésének egy sikereiben gazdag korszaka, a melynek legszebb, maradandó alkotása az *aradvárosi kereskedelmi akadémia* volt. A testület, a mely a régi kereskedelmi grémiumból alakult át, tevékenységével sok ideig intézte a kereskedők között azokat az ügyeket, a melyeket azóta a törvényhozás szabályozott. A kereskedelmi akadémiát a helyi kereskedelem több vezető emberével egyetemben, nagy fáradsággal alapították, jelentős szolgálatot téve ezzel a fejlődés korát élő kereskedelmi szakoktatásnak. Az aradi kereskedők áldozatkészségével rövid idő alatt összegyűlt az összeg, a melyből az akadémia díszes palotája felépült.

A kereskedelmi közéletben való működésén kívül élénk tevékenységet fejtett ki az aradi ág. ev. egyház ügyében, s mint törvényhatósági bizottsági tag, a város dolgaiban. Életrajza a következő:

1840-ben született Késmárkon. Az ottani polgári iskolát elvégezvén, 1854-ben Eperjesen Thrór Lajos kereskedésébe lépett, onnan 1 1/2 év múlva előbb Selmechányára, nemsokára Pestre ment. 1860-tól—1864-ig Bécsben működött. Nagybátyja hívására azonban, — ki főnöke volt a Probst és Fekete cégnek — 1863-ban Aradra jött, s 1866-ban alapító tagja lett a most is viruló kereskedelmi ifjúsági egyletnek. 1868-ban Boros Adolf és ifjabb Probst Károly társaságában megalapította a máig is jó hírnévnek örvendő Probst Károly és társai című céget, melynek 1888-ig főnöke volt, midőn is az üzlettől visszavonult; a közéletben már 1873. óta tevékeny részt vett, az akkor megalakult kereskedelmi testület elnökévé lett, négy év előtt, gyöngékedése miatt leköszönt erről a tisztségéről, s ekkor a testület örökös tiszteletbeli elnökévé választotta meg. Működése alatt jött létre a kereskedelmi akadémia és internátus közadakozás útján. Közreműködött mint igazgatótag, az *aradi lovasut* és tégla gyár részvénytársaságnál, a *légszeszgyárnál*, az *aradi első takarékpénztárnál*, gondnoka volt az aradi ág. ev. egyháznak, beltagja a kereskedelmi és iparkamarának. Igazgatótagja volt hosszú időn át az *Aradi nyomdárészvénytársaságnak*, a melynek vezetésében produktív tevékenységet fejtett ki. Választott törvényhatósági bizottsági tag volt hosszú időn keresztül s a felső kereskedelmi iskolánál miniszteri biztos. A régi Szontagh-családtól származik. 1891-ben a király a szépes-szombati előnévvel tüntette ki.

Az elhunytban *Bogdán Virgil* dr. aradi ügyvéd apását gyászolja.

Az *aradi kereskedelmi testület* választmányja ma délelőtti ülést tartott, a melynek egyedüli tárgya a testület örökös tiszteletbeli elnökének, *Szontagh Gyula* halála volt. *Tedeschi* Viktor elnök a részvét meleg szavaival méltatta a gyászt, a mely a kereskedelmi testületet, s az aradi kereskedő világot érte. Az elnök előterjesztésére kimondták, hogy *Szontagh Gyula* érdemeit jegyzőkönyvbe iktatják, családjához részvétátiratot intéznek, a temetésen megjelennek,

s arra a testület nevében koszorút helyeznek ezzel a fölirattal:

Örökös tiszteletbeli elnökének, kegyelete jeléül — az aradi kereskedelmi testület.

A koporsó fölött a testület nevében *Tedeschi* Viktor elnök, a kereskedelmi akadémia felügyelő bizottsága és tanári kara nevében *Abrai* Lajos igazgató tart beszédet. A testület, ugyancsak a kereskedelmi akadémia külön gyászjelentést adott ki, ugyancsak az *aradi kereskedő ifjak betegsegítő egyesülete*, melynek Szontagh több éven át elnöke. Alapító és tiszteletbeli tagja volt. Az *Aradi Kereskedők Köre* a kereskedőket ért közös gyász jeléül fekete lobogót tüzött ki helyiségére és szintén gyászjelentést adott ki. A temetésre vonatkozólag az aradi kereskedelmi testület elnöksége az alábbiakat teszi közzé:

A kereskedelmi testület mai választmányi üléséből kifolyólag tisztelettel értesíti az elnökség a testületi tag urakat, hogy boldogult *Szontagh Gyula* örökös tiszteletbeli elnökének folyó hó 15-én délután 4 órakor a felső temetőben tartandó végtisztességén testületileg részt vesz. A testület tagjai sziveskedjenek a kereskedelmi akadémia dísztermében pontban 3 órakor összegyűlni, honnan egynegyed 4 órakor a városházatérre rendelt közuti-vaspálya kocsikon egyszerre indulnak a felső temetőbe. Az elnökség.

Egy válópör története.

(A szádtvényszer Iorintos hozomány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Sokat beszélnek mostanában Budapesten egy válópöréről, a melynek részlete és előzményei módfelett érdekesek. A nevetek a hírforrás egyelőre elhallgatja, de úgy lehet, nemsokára a nevek is nyilvánosságra kerülnek. Az akták már a budapesti törvényszék előtt vannak.

A válópör hősnője egy szőke asszony, a ki nemrégiben, hathónapos boldog házasság után, elköltözött a férje házából, visszatért a szülei családi tűzhelye mellé s most egy külföldi fürdőben várja, a míg a törvényszék jószívű bírái a házasság szent kötelékétől megszabadítják. A fiatal asszony atyja egy dúsgazdag kereskedő, a kinek a felesége már vagy nyolc évvel ezelőtt meghalt. A családfő ekkor házvezetőnét, kulcsárnót, társalkodónót szerződtetett s mivel a viszonyai megengedték, egyetlen leányát különben is a legnagyobb fényvel vette körül.

A szőke, kékszemű leány, a ki nagyon hasonlít egy dédelgetett primadonnához, ismert alakja volt a budapesti társaséletnek s mindenütt megfordult, a hol az előkelő világnak azt a részét, mely főképp a vagyona révén válik ki a tömegből, látni lehet. A mult ősszel a gyönyörű leány jegyet váltott egy ismert professzorral, a ki őt valaha, tíz évvel ezelőtt a magyar irodalomra tanította, s aki azóta, főképp egy tudományos munkájával, melyről a miniszter a Házban is megemlékezett, nagy karriert csinált. A tavasszal volt az esküvő, fényes násznép részvételével, s a dohány-utcai templomban a társasélet egyéb notabilitásai között majdnem az összes lipótvárosi diplomaták — t. i. a külállamok konzulai — megjelentek. A fiatal pár nászutra indult a Riviérára, de a menyecske körülbelül tíz nap múlva egyedül tért haza Budapestre. Akkor sokat beszéltek a dologról, de a valóság csak most tudódott ki, a mikor a férj, a ki több hónapon át Párisban tartózkodott, szintén hazajött önkéntes száműzetéséből. A boldogtalan tanár révén most kiderült, hogy a szakítás milyen körülmények közt történt meg egy milánói hotelben. A fiatal férj ugyanis, a ki szegénysorsu

szülők gyermeke s a kit természetesen elkábitott a nagy szerencse, mely oly váratlanul érte, házasságának hatodik napján — ne kutasuk, hogy milyen incidens folytán — így szólott, állítólag már nem először a feleségéhez:

— Csakugyan én vagyok az első férfi, a kit a szerelmeddel kitiűntesz?

Az asszonyka, a kit ugylátszik a sok kérdezősködés végre is idegessé tett, durcásan megvonta a vállát:

— Az első? Nem mondhatnám. Van, a ki jobban tetszett s most is jobban tetszik magánál. De különben is nem tudom, hogy mit érdeklí ez magát annyira?

A férj együgyü arccal nézett a feleségére.

— Nem tudja, hogy ez engem miért érdekel? — mondta hebegve.

— Persze, hogy nem. Maga százötvenezer forint hozományt kapott, meg ingyen lakást a papa új palotájában. Mit akar egyebet? Cserében én is elvárhatom, hogy ne törődjék a szívbéli ügyeimmel...

A megindult vita folyamán aztán őszintén, cinikusan elmondta a kényeztetett asszonyka, hogy két év óta szerelmes egy feleséges emberbe s csupán azért ment férjhez, hogy mint asszony azt tehesse, a mit saját maga jónak lát. E kis felvilágosításra a férj azzal válaszolt, hogy külön szobát nyitattott magának, a feleségét pedig egyedül hagyta. A fiatal asszony másnap hazautazott Milánóból s atyjának, a ki szemrehányásokkal illette, nyugodtan így válaszolt:

— Érdekes! Mindig arra tanítottak, hogy őszinte legyek s most, hogy őszinte voltam, hát megharagudtok érte.

Az apa, a ki alapján mindent helyesel, mit a leánya tesz, maga járt el az ügyvédnél, hogy a válópórt beadassa.

A kőműves-sztrájk ujabb bonyodalmi.

(Részleges munkás-mozgalom.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Az aradi kőművesek bérmozgalma szombaton látszólag befejezést nyert, ma azután, mikor munkába kellett volna állaniok a kőműveseknek, *ujabb bonyodalmak* származtak, melyek miatt *három helyen ma is szünetel az építkezés.*

Frick József, Schön Károly és Schmidt Lajos az illető építőmesterek, kik munkásaikkal kisebb-nagyobb differenciába keveredtek, nem éppen a bér, hanem a *munkaidő* miatt. Mind a három ügy a rendes békéltető bizottság elé került, mely ma délután Zubor Andor fogalmazó elnöklete alatt ülésezett az ipartestületben.

Frick József tudvalevőleg a minorita templom építését végzi. A kőműveseknek, az egyezés értelmében, tudvalevőleg másfél órai piHENŐJÜK van délben, míg a napszamosoknak egy órai. Frick, miután a napszamosok a kőművesek nélkül alig dolgozhatnak, azt az ajánlatot tette a kőműves munkásoknak, hogy dolgozzanak délben egy fél órával tovább, s ezért külön díjazásban részesíti őket.

A kőművesek az ajánlatot nem fogadták el s az ügy békéltető bizottság elé került. Itt újból kijelentették a kőművesek, hogy ragaszkodnak a tíz órai munkaidőhöz és nem hajlandók tíz és fél órát dolgozni, inkább ott hagyják Fricket. A békéltető bizottság kénytelen volt a bejelentést tudomásul venni.

Schön Károlynál úgy támadt a bonyodalom, hogy munkásainak egy része a bérmozgalom alatt a vidéken dolgozott s így vitássá vált,

vajjon azokra nézve áll-e az egyezés szerinti tíz órai munkaidő. A békéltető-bizottság a megoldást a bíróságra bízta.

Schmidt Lajos munkásai hajlandók voltak a tíz és fél órai munkaidőt elvállalni, de nem merték, azon hitben, hogy ezzel megszegik az egyezményt. Zubor Andor fogalmazó ama felvilágosítása után, hogy nagyobb munkaidőt — bár nem kötelességük — joguk van elfogadni, kijelentették, hogy munkába állanak.

Délután Greén Nándor tb. főkapitánynál tárgyalás volt, melyen megjelentek Frick József Sbhón Károly, Schmidt Lajos építésszek továbbá a munkások részéről Szappanos Lajos és mások. A munkások többek között előadták, hogy mindenekelőtt azért nem vállalják el a tíz és fél órai munkaidőt, mert ezáltal foglalkozás nélküli munkás társaiktól veszik el a munkát. A napszamosok és kőművesek bonyodalmán úgy óhajtanának segíteni, hogy a napszamosok számára is hozzák be az órákért. Ettől a kívánságtól azonban elállottak ama magyarázat után, hogy ez az új rend a kőművesek rovására válnék, mert eltűntetné a napszamosok és az iparosok közötti különbséget.

Végül abban állapodtak meg, hogy Zubor Andor fogalmazó tervezetet dolgoz az ügy megoldására olyanformán, hogy a kőművesek közül néhány felváltva egy fél órai időre be lesz osztva a napszamosok vezetésére. Ezáltal a napszamosok munkája nem fog szünetelni.

HIREK.

Kossuth századik születésnapja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 14.

Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját nagy fényvel ünnepli meg az egész ország. Az előkészületek mindenütt folynak, hogy az ünneplés méltó legyen ehhez a nevezetes alkalomhoz. Kiveszi a megemlékezésből a maga részét a főváros, s kiveszi Arad, valamint minden magyar községe e hazának.

Ezzel az általános nagy ünneppel foglalkozott a mai napon az országos *függetlenségi és negyvennyolcas párt*nak az a bizottsága, mely legutóbb nyert megbízatást a születésnapj ünnep rendezésére.

A bizottság, melynek ülésén Rátkay László országgyűlési képviselő elnökölt, három és fél órán át tárgyalta az ügyet. A lelkes érdeklődésnek bizonyossága, hogy a nagy hőség, valamint az aratási munkák ideje dacára a bizottság tagjai közül tizennyolc, azaz egy híjján valamennyi megjelent az ülésen.

Ma még csak főbb vonásokban tárgyalták az ünnepet. Mindenekelőtt kimondták, hogy annak nagyszabásúnak kell lennie, hogy méltóan illeszkedjék az alkalomhoz. Elhatározták, hogy Kossuth Lajos életrajzából népszerű kiadást rendeznek. Befolynak az ez alkalomra rendezendő ünnepségekbe s résztvesznek az évforduló napjára elkészülő szobrok leleplezési aktusain.

Dobsa Lajos mint kisértet.

— Aki kétszer halt meg. —

Arad, július 14.

A *makói* születésű, veterán írónak: Dobsa Lajosnak életéből, akit szombaton temettek el biharmegyei birtokán, érdekes epizódot írunk lapunknak.

A magyar irodalom e tiszteletreméltó veteránját életében elfeledték. Dobsa sok évvel ezelőtt visszavonult az irodalomtól, s így az újból nemzedék, mely a *Hölgyfutár* sárga köteteit csak a muzeumi könyvtárban szokta lapozgatni, rég idők óta abban a hitben volt, hogy

Dobsa Lajos már a hatvanas években elhalálozott. Néhány évvel ezelőtt egy szikár öreg ur állított be egy őszi napon az *Otthon* Erzsébet-köruti helyiségébe. Az előszobában, ahol levette a felöltőjét, a klub egy fiatal tagjával találkozott.

— Bocsánat — mondta az idegen szerényen, — mint vidéken lakó magyar író bátorkodtam felnézni a budapesti írók egyesületébe. Ha megengedi, hát bemutatkozom: *Dobsa Lajos* a nevem.

A fiatalember, egy napilap belső munkatársa, ijedten nézett a látogatóra.

— Dobsa Lajos? — ismételte bizonytalan hangon.

— Igenis. Arra akarom kérni öcsémuramat, hogy vezessen be a klubba...

Az újságíró eleget tett az öreg ur óhajtásának, odabenn bemutatta a vendéget néhány beszélgető és feketéző tagtársának, de aztán sietve félrehívta Gelléri Mórt, a Kör gazdáját.

— Kérlek, alássan, mondta Gellérinek, nem tudod, hogy mikor halt meg Dobsa Lajos?

Gelléri összehuzta a homlokát.

— Dobsa Lajos? Várj csak egy pillanattig. Azt hiszem, hogy a hatvanas évek vége felé...

Egy másik tag élénken megrázta a fejét.

— Szó sincs róla, Dobsa csak hetvenötben halt meg. Még emlékszem, hogy olvastam a nekrológiát annak idején *A Hon*-ban...

Néhányan konokul azt állították, hogy Dobsa már ötvennyolcban meghalt, volt, aki a nyolcvanas évek elejét emlegette, de egyetlen tag se akadt, aki tudta volna, hogy Dobsa Lajos még életben van. Az öreg urat eleintén gyanakodva vették körül, még a kártyapartiek is abba maradtak, amíg végre valakinek eszébe nem jutott, hogy a könyvtárból kivegye a Lexikont, s elolvassa belőle az agg költő életrajzát. Ekkor aztán kiderült, hogy Dobsa Lajos még csakugyan él. Csak ekkor üdvözölték melegebben a veterán poétát, aki természetesen nem is gyanította, hogy milyen szenzációt okozott megjelenésével.

— Az angol király állapota. Londonból táviratozzák: Az angol király állapotáról ma a következő orvosi jelentést adták ki: A király állapota *állandóan javul*. Az általános állapot kielégítő. A seb gyógyul.

— Az új képviselőház. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Megirtuk, hogy az új képviselőházban serényen folynak a munkálatok, hogy az őszzel összeülő képviselőház már az új parlamentben kezdhesse meg működését. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, mint Széll Kálmán miniszterelnök is több ízben kifejezték azon határozott kívánságukat, hogy az új parlamentnek legalább képviselőházi része legkésőbb szeptember végéig teljesen elkészüljön. Ennek a szándéknak azonban, mint értesülünk, ma még *igen sok akadálya van*. Temérdek munka vár még ugyanis az építőkre. Kiderült ugyanis, hogy a szellőztetési készülékek, berendezése és a csatornázás, a melyeken kétszeres erővel dolgoznak egy hónap óta, még annyi időt és munkaerőt vesz igénybe, hogy a legnagyobb erőfeszítést kell kifejteni, hogy ezek elkészüljenek. Egyes helyiségek belső részeiben is még sok munka van. Ugy, hogy ha el is készül minden októberig, az *kétszer annyi pénzbe fog kerülni, mint a mennyi elő volt iránnyozva.*

— Egy nagykövet házassága. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Széchenyi* Gyula gróf, a király személye körüli miniszter leányát, Paula grófnőt e hó 21-én vezeti oltárhoz Bécsben, az augusztinusok templomában *Aehrenfel* báró pétervári osztrák-magyar nagykövet.

— Az aradvárosi adókövető bizottság f. é. július hó 16-án d. e. 1 órától a piaci kalmár, kályhakészítő, káposztaárus, kárpitos, kávémérő, kávé, kefekötő; kéményseprő, képfaragó, kerégyártó, kertész, késes, kesztyűs, kézműkereskedő és kocsi gyártók III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— Népgyűlés az önálló vámterület érdekében. Az országos függetlenségi és 48-as párt, a mint tudvalévő, népgyűléseket rendez az ország különböző városaiban az önálló vámterület érdekében. Az első ily népgyűlést *Kézdivásárhelyen*, az ottani függetlenségi és 48-as párt meghívására rendezik, s azon megjelennek: *Rákosi Viktor, Nessi Pál dr., Ráth Endre, Molnar Józsiás és Bakonyi Samu dr.* országgyűlési képviselők. A legközelebbi népgyűlést *Debrecenben* tartják meg.

— Arad a Wesselényi-szobor leleplezésén. *Szilágy* vármegye törvényhatósága ma meghívta Aradváros és Aradmegye törvényhatóságát Zilahra, a Wesselényi Miklós emlékére állított szobor leleplezési ünnepélyére. A leleplezés szeptember 18-án lesz.

— Erdőmesteri kinevezés. A földmivelésügyi miniszter *Földes János* erdőmesteri címmel felruházott főerdészt a *lippai* főerdőhivatalhoz erdőmesterré nevezte ki.

— Letartóztatott osztrák-magyar kém. *Lyonba*, a mint táviratban jelentik, óriási feltűnést keltett egy kémkedéssel gyanúsított osztrák-magyar tisztnak letartóztatása. A hadügyminiszter és a bíróság megindította az eljárást, a melynek eredményét szigorúan titkolják.

— Rendelet a gyerekek ápolásáról. Rendkívül érdekes körrendelet érkezett Aradmegye törvényhatóságához. A belügyminiszter elrendelte, hogy ezentúl az olyan hét éven aluli gyermekeket, kik részére az anyák az államtól ápoló segély összegeket nyertek, ezentúl *nehagyják az anyáknál* hanem hét éves korokig adják be valamely *állami lelencházba*. Ennek az oka az, hogy az országos betegápolási alap annyira meg van terhelve, hogy újabb segélyezések alig voltak lehetségesek. Minthogy a gyermekek lelencházi eltartása sokkal olcsóbb, mint az anyagi ellátás, a betegápolási alapnak több lesz a jövedelme.

— Megsemmisített megyebizottsági tagválasztás. Mult évi november hó 9-én a magyar világsi választókerületben *Grofsorean Gyula* galsai gör. kel. tanítót, *Külb Ferenc*, muszkai községi bírót és *Popesku György* muszkai gör. lelkészt választották meg. A választás ellen felebbezést adtak be s azt az állandó választmány megsemmisítette. Ezt a határozatot újból felebbezték, de mivel a határozat ismét elutasító lett, a magyar világsi kerületben új választás lett.

— Halálozások. *Parlagi* temesvári cs. és kir. nyug. főtörzsorvos ma meghalt. Nején, szül. *Póka Angelán* kívül, *Pétery Antal* aradi ügyvéd és özv. *Heeger Ernőné* sógorukat gyászolják benne. Holttestét tegnap *Aradra* hozzák, s itt a családi sírboltban temetik el.

Deutsch Ignác aradi áruügynök vasárnap délután meghalt. Ma délután temették nagy részvét mellett.

— Anyakönyvi tanusítvány a keresztlevél helyett. Az egyházpolitikai törvények végrehajtásának egyik része az a rendelet, a mely a belügyminiszteriumból *Aradmegye*hez és *Arad* városához érkezett. Ez az ugynevezett anyakönyvi tanusítványokról intézkedik. Az eddigi gyakorlat szerint az ovodába és az elemi iskolákba csak anyakönyvi kivonat alapján lehetett a gyermeket beírni. Az anyakönyvi kivonat pénzbe kerül s ez különösen a szegény emberre volt terhes, mert a gyermekek iskoláz-

tatása amugy is költséges dolog. A belügyminiszter most értesítette a törvényhatóságokat, hogy ezentúl keresztlevél helyett *anyakönyvi tanusítványok* alapján be lehet írni a gyermekeket iskolába. Az anyakönyvi tanusítványt díjmentesen állítja ki minden anyakönyvi hivatal és *bélyeg sem kell rá*. Csupán néhány krajcárt kell fizetni a nyomtatási költségek fedezésére. Az anyakönyvi tanusítványban csak a gyermek neve, vallása, születési helye és ideje és a szülők neve van feljegyezve.

— Kétszáz éves jegyepár. Ez a kétszáz esztendő a pár együttes évszáma, de így is sok. Sok a meghaláshoz is, hát még a szerelemhez. Pedig megtörtént *Skuleni* romániai községben, hogy *Muntean Tódor százhuszéves korában eljegyezte a nyolcvan esztendőes Teodorescu Ilona* nevű özvegyet. Muntean azért maradt ilyen sokáig agglégény, mert az asszonyt szerette, s várt rá, míg a férje meghalt. Hogy a férjét kibőjtölte, érthető; hogy olyan sokáig agglégény maradt, az is; de hogy a szerelme kedvéért százhusz esztendőt birt élni s ekkor még szeretni is tudott, olyan hihetetlen, hogy nem kevés kételkedéssel fogadjuk a bukaresti lapok híre nyomán vett táviratot erről a csodálatos idilről.

— Újabb kitörés Martinique szigetén. Forte de Franceból jelentik: A Pelée hegy ma újra, harmadszor kitört. A kitörés igen nagy erővel történt. A sziget belsejében óriási rémület uralkodik. Egy párisi sürgöny szerint a gyarmatügyi miniszter értesítést kapott, hogy a martiniquei kitörés megismétlődött. Egyik vulkánból *óriási robaj kíséretében hamu és tűz ömlött ki*. Emberéletben nem esett kár.

— Az éles ágyutöltések veszedelme. A tüzéregi lögyakorlatok helyein, így legutóbb *Orkényen* a főváros közelében, az előbbi években pedig *Radna-Lippán* előfordultak az olyan esetek, hogy a lövő gyakorlatok után éles ágyutöltéseket találtak, a melyek avatatlan kézbe kerülve, szerencsétlenséget okoztak, s a robbanásoknak nem ritkán *emberhalál* lett az áldozata. Az ilyen szerencsétlenségek megakadályozása érdekében a belügyminiszter rendeletet adott ki. A leiratban, a mely ma érkezett *Aradmegye*hez, föl hívja a törvényhatóságot, hogy tegye közhírré, mint kell bánni a tüzérségi lötekeken talált, föl nem robbant és élesre töltött ágyulövegekkel. Ha ilyent valaki talál, írja a belügyminiszter, ne nyuljon hozzá, hanem értesítse a legközelebbi katonai hatóságot. Ha ilyen nincs a közelben, akkor jelentse be a csendőrségnek, vagy a polgári hatóságnak. A polgári hatóság pedig szintén a katonai hatóságot tartozik értesíteni a leletről. A ki ilyen löveget talál, az *egy korona jutalomban* részesül.

— *Makkai Zsiga felgyógyult*. Az ákosfalvi kerület képviselője, ki nagy betegen, huzamos ideig feküdt a marosvásárhelyi kórházban, mint Marosvásárhelyről írják, teljesen felgyógyult és elhagyta a kórházat. Tipikus alakja tegnap már látható volt a marosvásárhelyi főtéren, hol kedélyesen beszélgetett az üdvözlő ismerőseivel.

— *Egy szabadsághős özvegyének halála*. *Temesvárról* táviratozzák: *Szigeti Livia*, negyvennyolcas honvéd özvegye, ma *101 éves* korában meghalt. Ura Budavár bevételénél esett el, a hol az asszony, ki hűségesen kitartott férje mellett, szintén sebet kapott.

— *Hivatalvizsgálat*. *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán, *Szathmáry Géza* tb. főszámvevő és *Páris Gábor* világsi járási főszolgabíró a galsai körjegyzői irodában váratlan hivatal vizsgálatot tartottak s a pénztárak s ügyvitel körül a legnagyobb rendet tapasztalták.

— *Elgázolt kanonok*. *Zágrábról* táviratozzák: A samobori vicinális vasut tegnap a vágány keresztvezésénél elgázolta *Milján József*

kanonokot, volt osztálytanácsost és a nemesi konviktus rektorát. Holttestét *Samoborba* vitték.

— *Eljegyzés*. *Rosenberger Farkas* marosvásárhelyi kereskedő eljegyezte özv. *Lövenstein Morné* leányát, *Reginát* Aradon.

— *A szegzárdi bérnyilkosság*. *Szegzárdról* táviratozzák: A bérnyilkossággal vádolt *Nagy Sándor* kocsis ma *Szabó Gyula* vizsgálóbíró hosszas vallatására végre beismerő, töredelmes vallomást tett. Beismerte, hogy f. hó 6-án éjjel ő gyilkolta meg *Márton Kálmán* szegzárdi vaskereskedőt. A tettet boszúból követte el, mert *Márton* fölpofozta. *Márton* felesége, a kinek viszonya volt a kocsisal és azt pénzzel is segélyezte, tagadja, hogy a gyilkosságról tudott volna.

— *Kolera-vész*. Washingtonból sürgönyzik: Az Egyesült-Államok kantoni konzulja azt táviratozza a külügyminiszteriumnak, hogy *Kvangszai* tartományában a *Kwailing* folyó mentén lévő városokban a *kolera pusztít*. *Pinglóban 3000*, *Kvailingban 10.000 ember halt meg kolerában*.

— *Öngyilkosság a rendőr szemelátára*. A bécsi rendőrséget rejtélyes öngyilkosság ügye foglalkoztatja. Tegnap délután történt a Práter egy elhagyott helyén. Egy jól öltözött, negyven-negyvenöt évesnek látszó uriember egy tizenöt éves inasgyereket kézen fogva vezetett a Práteren keresztül, majd letért a gyalogútról s a bokrok felé indult. Közbe félénken visszavisszanézett s ezzel magára vont a vasárnapi járó-kelők figyelmét. Viselkedése olyan gyanús volt, hogy többen utána eredtek, hogy megszólítsák. Mikor az idegen észrevette, hogy nyomon követik, kirántotta revolverét s rálőtt üldözőire, de nem talált. A lövés zajára a rendőr is oda került. Az idegen erre a revolvert a halántékának szegezte és a rendőr szemelátára agyonlőtte magát. Zsebeiben egy sor írást sem találtak s mint ismeretlen halottat temetik el. Fényképét megküldték a budapesti rendőrségnek is.

— *Amerikai magyarok katasztrófája*. Röviden már hirt adtunk róla, hogy *Johnstowne* pennsylvániai városban tegnapelőtt nagy szerencsétlenség történt. Most újabb részleteket táviratozta New-Yorkból. A *Cambria-acéltársaság* bányájában bányalégrobbanás volt, amely eltemette azt az *ötszáz munkást*, aki a föld mélyében dolgozott. A robbanás áldozatai nagyjórészt *magyar és osztrák munkások*. Azt hiszik, hogy a társaság, mely eddig is ezer-ezer dollárt szokott adni a szerencsétlenül járt bányászok családjának, most is így fog eljárni. A *Cambria* társaság bányájában történt katasztrófának, mint eddigelé konstataáltak, *kétszáz halottja* van, kik közül százan a felismerhetlenségig el vannak torzulva. A holttestek hasonlítanak a *st.-pierre-i* katasztrófa áldozataihoz. Kezüket arcuk elé tartják és többet közülök térdepülő helyzetben találtak. A mentés munkálatai még mindig folynak. Asszonyok és gyermekek siránkozva keresik az összeégett hullák között hozzátartozóikat. A megmentett munkások legnagyobb része súlyos égési sebet szenvedett. Az eltűntek számát százötvenre becsülik. Azt tartják, hogy közülök többet sikerül majd még megmenteni. A vizsgálat kiderítette, hogy az óriási katasztrófát egy fiatal *magyar munkásgyerek* okozta, aki a bányában véletlenül gyufát gyújtott.

— *Agyonlőtt tanítónő*. A bácsmezei Tittel község lakosságát, amint röviden megirtuk, néhány nap óta szomorú szenzáció tartja izgalomban. A megrendítő esetről a következő részleteket közlik: *Prax Mátyás* titeli borbélymester a napokban egyik leánya nevenapját ünnepelte, amelyre a gyermek barátnőin kívül a család ismerőseit is meghívta. A meghívottak között volt *Haas Ida* tanítónő is, akit a családhoz régi ismeretség fűz. A társaság legjobb hangulatban töltötte a délutánt s ártatlan tréfákkal szórakozott. Játék közben a házgazda

József nevű fia honnan, honnan nem, előkerítette apja revolverét s azzal ijesztgette játszó társait. A kis fiu többek között odaált a tanítónő elé is és nevetve szolt:

— Tanító néni, most megölöm magát!

Abban a pillanatban nagy dördüléssel elcsattant a fegyver ravasza s a tanítónő éles sikoltással rogyott a földre. A vigság egyszeribe megszűnt s az egész társaság halálsápadtan, elszorult lélekzettel fordult a lövés irányában. A tanítónő vonagló tagokkal fetrengett a földön s mielőtt orvosi segítség érkezhett volna, óriási kínok között kiszenvedett. A golyó a nő torkába furódott s alulról fölfelé hatolva szétroncsolta agyvelejét. A társaság erre rémülten futott szét s perc alatt az egész községben elterjedt a szerencsétlenség híre. A lakosság tömegekben sietett a gyilkosság színhelyére, ahol akkor a legnagyobb fejvesztettség uralkodott. Az esetről táviratilag értesítették az *ujvidéki* törvényszék vizsgálóbíráját, aki azonnal Titelre utazott s megindította a vizsgálatot. Haas Idát, a szomorú véget ért tanítónőt tegnap temették el óriási részvét mellett.

— Szédelgés a szerelemmel. A házasságkövetítés még a mai nyomasztó anyagi viszonyok mellett is elég jól jövedelmező foglalkozás. A fővárosban gombamódra elszaporodtak a Himen rózsáncait közvetítő ügynökök s olyik már vagyont is szerzett magának az összeboronált házastársak hozományából. Van aztán ezek között az ügynökök között néhány olyan, a ki éppen azon gazdagszik meg, hogy nem házassítja össze a házasadni vágyó feleket. Mesterségük zseniális szédelgésen alapszik. Különösen külföldi lapokban állandóan azt hirdetik, hogy fekete, szürke és kék szemű, tetszésszerinti haju, művelt és kevésbé művelt, de mindenkor igen sok pénzzel bíró leányok és jó állásban lévő férfiak az ő irodájuk révén akarnak házasságra lépni. A jelentkezőktől, s ilyen mindig akad, eleinte csak apró előleget kérnek s a mikor alaposan elhitették vele, hogy az ajánlott nő csak érte eped, rendezvoursra hívják a pályázót. Az irodának tudnillik több érdekes alkalmazottja van. Néhány nő alkalmazottja a dugaszdag menyasszony szerepkörét tölti be, a rendszerint csinos képű férfiak pedig az állandó vőlegényt adják. Nemrégiben egy berlini dugaszdag, de kissé vén leány akadt a közvetítő iroda hálójába. A hosszas levelezés után az iroda közölte vele, hogy a vőlegény *Marienbadban*, a híres cseh világfürdőben óhajt személyesen találkozni a menyasszonyjelölttel. A szerelemért rajongó nő ráállt s éppen nem csodálkozott azon, hogy az ügynök, a ki a vőlegényt természetesen el kell hogy kísérelje *Marienbadba* költségek fejében ezer márkát kért. Néhány nappal utóbb az ügynök, a vőlegény szerepét játszó alkalmazottját *Marienbadban* benutatta a hölgynek. A fiu megtetszett neki s már úgy volt, hogy ott melegiben megtartják az esküvőt is, a mikor közbejött valami. Abban a szállóban, a hol a hölgy lakott, betörök jártak. A rendőrség mindenképpen kihallgatott, aki az előző nap ott járt s becítálta a — „vőlegényt is”. A szegény fiu homlokát gyöngyöző verejték lepte el, a mikor a tisztviselő a nácionálját kérte s ő kénytelen volt bmondani, hogy *nő és négy gyermek atyja*. A menyasszony, aki a kihallgatáson jelen volt, menten lejött Budapestre és megtette a följelentést a házasságkövetítő és alkalmazottja ellen.

— Miért nem sikoltott? A New-Yorkban megjelenő Szabadságban olvassuk a következő kedves apróságot:

Egy texasi fiatal menyecske házassági ígértet megszegése miatt bepörölt egy fiatalemberrel. A tárgyalásnál kérte a vádlott ügyvédje a menyecskét:

— Asszonyom, ugy-e, ön azt állítja, hogy a vádlott gyakran nagyon is közel ült önhöz?

— Igen, válaszolt a menyecske.

— Mégis milyen közel?

— Oh, elég közel — felelte a menyecske, — miután kotten csak egy székkel használtunk.

— És ugyebár azt állította, hogy a vádlott átölelte őnt az egyik kezével?

— Azt nem mondtam!

— Hát mit?

— En azt mondtam, hogy mind a két karjával átölelt.

— Es aztán?

— Aztán magához szorított.

— Nagyon?

— Oh igen, oly erősen, hogy majdnem fölsikoltottam.

— Es miért nem sikoltott?

— Azért.

— De asszonyom, ez nem felelet. Itt az okot kell megmondani. Mondja kérem, miért nem sikoltott?

— Oh, hát csak azért, mert attól tartottam, hogy akkor abbahagyja.

Es erre széles mosolyra húzódtak a törvénytevők szigorú arcai.

— Négy élet megmentője. Német-Palánkán a minap izgalmas jelenet folyt le a Dunaparton. Délután ugyanis négy urinő: *Schwartz Gyuláné, Devits Bojáná, Marceikits Zsófia* és egy vidéki kisasszony fürödni mentek. A fürdőházhoz azonban a Duna áradása folytán csónokon lehetett jutni. A kis társaság tehát nem várva be a part és fürdőház közt közlekedő nagy csónakot, beleült egy kis lélekvesztőbe, melyet a parton talált, s ezen akart a fürdőházhoz jutni. A gyöngye alkotmány azonban utközben fölfordult s mind a négy nő a Dunába esett. A nagy sikoltozásra a fürdőzőközönség kirohant, de fejét vesztve, tétlenül nézte a hullámokkal küzködő nőket. Ekkor egy derék fiatalember: *Perlessz Lajos, dr. Perlessz Ede* községi orvos fia, hirtelen a kavargó hullámok közé vetette magát s erős küzdelemmel mind a négy urnőt kimentette. A bátor életmentőt az összecsendült közönség lelkesen megéljenzte.

— Háromszázéves toalett-számla. Ha van is okuk panasza a mai férjeknek azért, mert a feleség toalett-számlája gyakran valóságos csóddal fenyegeti őket, de egyuttal megvan az a vigaszuk is, hogy ez a baj nemcsak mostanság, hanem háromszáz esztendővel ezelőtt is gyötörte az elődeiket. Reclam Univerzumában egy számlára akadtak 1619-ből. Egy liegnitzi céhmester jegyezte föl, hogy mibe került neki a feleségének az a ruhája, amelyet akkor öltött magára az asszony, mikor Dorottya-Sybilla hercegnőhöz egy estélyre, illetőleg estebédre volt hivatalos. A ruhaszövet tizenhét ezüst tallér és 18 ezüst garasba került, az ezüst-paszománt 11 tallér 9 garas, egy aranyozott öv 4 tallér, selyemkeztű ezüstcsipke diszszel 3 tallér 8 garas, egy pár németalföldi cipellő ezüst rózsákkal 5 tallér, a legyező 1 tallér 18 garas, a fejdizs 13 tallér, csipke és szalag 7 tallér 14 garas, munkadíj a ruháért 6 tallér 2 garas. Ezenkívül 3 tallér 75 garas apró, előre nem látott kiadásokra a kezébe adatott a mesterné asszonyomnak s mindezt egybevéve, a mester ur 75 tallér erejéig lett megterhelve toalett-költséggel egy estély alkalmából. Figyelembe véve, hogy a régi jó idöket a mesés olcsóság is jellemzi, ez a toalett-számla kiállja a versenyt azokkal az áldozatokkal, amelyeket a mai férjektől követel a divatosan öltözködő feleség.

— Jótékonyág. *Bodnár Róza* egy koronát adományozott lapunk kiadóhivatala útján az aradi árvagyermeknek.

— Az utlevél-okmányok díjai. Akinek valami utlevélre volt szüksége, a hozzávaló okmányokért, személyleírás-rt, anyakönyvi kivonatért és más egyebekért temérdek pénzt fizetett el. Ezt a pénzt rendszeren a községi jegyzők kapták. A belügyminiszter most körlevelében elrendelte, hogy a jegyzők az utlevélhez szükséges okmányok kiállításáért nem fogadhatnak el pénzt.

— Vegyen jó cipőt *Porter Vilmos Nagy* Aruházában a Szabadság téren, s ha nem lakik helyben, úgy rendeljen ezen cégnél, melyről biztos lehet, hogy legnagyobb lelkiismeret-

tességgel fogja a megbízást eszközölni. A cég városi és megyei telefonja 324. Öt forintos vásárlásnál teljesen ingyen kap művészies életnagyságu fényképet bármely kis arckép után: csupán a díszes papirkerelért térítendő meg 3 korona.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Letartóztatott szerkesztő.

(Az *Előkelő Világ* életéből.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 14

Érdekes pört tárgyalt ma, itélet nélkül, a budapesti büntető-járásbírósnak. Az előzményei a következők:

Lengyel Gizella a budapesti „*Előkelő Világ*” szerkesztője két évvel ezelőtt lerándult Erdélybe, hogy ismerősei körében előfizetőket gyűjtson lapjára. Ezen utjában kellemetlen kaland érte Gyergyószárhegy községben. *Ádám Imre* községi jegyző ugyanis gyanusnak találván ezen előfizetőséggyűjtést, Lengyel Gizellát a község házára rendelte be s ott tartotta addig, amíg a csendőrs meg nem érkezett. Ennek fedezete mellett ment aztán át Szárhegyről Gyergyószentmiklósról Lengyel Gizella. A gyergyószentmiklósi szolgabíró rendelete folytán itt végre szabadon bocsátották.

Ezen kaland nyomán a pörök egész sora kelekezett. Lengyel Gizella feljelentette a csendőrt a kolozsvári csendőr kerületi parancsnokságnál, az előjáróságot pedig a csikszere-dai kir. ügyészségnél hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése miatt. Mikor ezekben az ügyekben megszüntető határozatokat hoztak, Lengyel Gizella ellen tettek a gyergyószárhegyi községi előjáróság tagjai hamis vád miatt feljelentést tett, de ezen panasz is hasonló sorsra jutott, amennyiben Lengyel Gizella ellen ugy a kolozsvári törvényszék, mint a tábla megszüntette az eljárást.

Érthető dolog, hogy *Lengyel Gizella* ezen kalandjáról erős támadó cikkeket irt lapjában az *Előkelő Világ*-ban, mire *Ádám Imre* jegyző sajtópörrel felelt. Ezen sajtópörben most ősszel lesz a tárgyalás.

A sértő cikkekre *Ádám* egy nyilatkozatot küldött be az *Előkelő Világ* szerkesztőségébe, amelyben sértő megjegyzésekkel illette *Lengyel Gizella* szerkesztőt. Ezen nyilatkozatra a megsértett szerkesztő dr. *Szendé Sándor* ügyvéd útján feljelentést tett a budapesti büntető-járásbírósnál becsületsértés miatt *Ádám Imre* jegyző ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető járásbírósnál *Baló* bírő. A tárgyaláson egyik fél sem jelent meg személyesen, hanem ügyvédekkel képviseltették magukat. A vádlott ügyvéd dr. *Berze* tagadta, hogy a sértő nyilatkozatot *Ádám Imre* jegyző irta, mire a panaszos ügyvédjének dr. *Szendé Sándornak* indítványára a bírő elrendelte a vádlott személyes meghallgatását és az írásszakértők véleményének beszerzését s e végből a tárgyalást elnapolta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e s z ü z l e t.

— Julius 14. —

Más jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12/80—13—korona mmázsanként.

Kölcsey-egyesület
Aradon

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 14.

Délkelet. Buzakinál nagy, a vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 20,000 méterzássa került forgalomba, 20 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonafélék lanyhák és olcsóbbak. Időjárás szép.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.99—7.—
Rosz októberre	6.—6.01
Zab októberre	5.22—5.23
Tengeri júliusra	4.82—4.83
Tengeri augusztusra	4.89—4.90
Tengeri 1903. májusra	4.83—4.84
Repce augusztusra	10.45—10.50

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.98—6.99
Rosz októberre	5.98—5.99
Zab októberre	5.22—5.23
Tengeri júliusra	4.89—4.90
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	4.82—4.83
Repce augusztusra	10.30—10.40

Zárhat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	681.75
Magyar hitelrészvény	709.75
Leszámitóbank részvény	451.50
Rima-Murányi vasmű részvény	496.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	699.50
Közuti vasut	611.—
Városi villamos vasut részvény	309.50

NAPIREND.

Július 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Apostolok oszlása. — Protestáns naptár: Apostolok oszlása. — Görög-keleti naptár (július 2.): Boldogasszony meze. — A nap két 4 óra 3 perckor, nyugszik 7 óra 37 perckor. — A hold két 3 óra 12 perckor, nyugszik 0 óra 7 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett Ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz,

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL.	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkeznek:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinon délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.55
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

REGÉNY-CSARNOK

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy L. D.

[24]

(Folytatás.)

NYOLCADIK FEJEZET.

Mikor beköszöntött a nyár, Percivalék sora ellátogattak azokhoz az ismerőseikhez, kik meghívták őket a nyaralójukba; George Rock-slyékat kísérte el yorkshirei birtokukra West-holmba, Ray pedig néhány hétre Skótszágba ment szalonkavadászatra. Máskor késő őszig el szokott időzni a hegyi tavak vidékein, de az idén sokkal korábban hazajött. Az anyja úgy találta, hogy egy kicsit rossz színben van, Sarolta pedig azon panaszkodott, hogy nagyon

levért és ingerlékeny; Ray maga nem panaszkodott, de hajlandónak mutatkozott követni anyja tanácsát, aki azt mondta neki, hogy utazék el néhány hétre Svájcba és Tirolba.

Ugyanekkor történt, hogy Fitzallanné levelet kapott Kanadából, egy nagybátyjától, akit Keppel Dávidnak hittak s ki gyermektelen özvegy ember s több millió dollár ura volt. Nazaréna mindig legjobban kedvelte, a rokonai között az öreg ur s bár házassága kissé elkedvetlenítette, mert Fitzallan Gastont ki nem állhatta, inkább Nazaréna anyjára neheztelt ezért, mint magára a hugára. Keppel Dávid súlyosan megbetegedett s a quebeci orvosok kizárták tartották a felgyógyulását, de azt mondták, hogy még hetekig elhúzódhatik a betegség, ezért iratott a beteg levelet Nazaréna-nak, s kérte, hogy látogasson el quebecbe.

Mivel Keppel Dávidról az a hír volt elterjedve, hogy minden hónapban más végrendeletet csinál, Fitzallan tanácsosnak látta, hogy Nazaréna elutazzék, — ez valósággal kötelessége, mondta élénken s nagyon bosszankodott, hogy a felesége nem ebből a szempontból nézte a dolgot.

— Szeretném teljesíteni Dávid bácsi kívánságát, — szöjt Nazaréna habozva, — szeretnék még a halála előtt találkozni vele, hanem...

— Mit, „hanem“ — kiáltott az orvos türelmetlenül, — gondoldj inkább arra, hogy milyen szerencse volna az, ha a nagybátyád millióiból ránk is jutna néhány! De meg kötelességed is teljesíteni a haldokló kívánságát...

— Amit azonban te nem mondanál, ha Dávid bácsi véletlenül szegény ember volna, — szakította félbe Nazaréna a férjét szárazon.

— Azt nem tudom, mivel ez az eset, nem áll fenn, — felelt az orvos hidegen, — de azt nagyon ostoba dolognak tartom, hogy csak azért nem látogatód meg a haldokló nagybátyádat, mert gazdag.

— O, hiszen el fogok utazni, csak hogy szívesebben tenném azt, ha senki sem gyanúsíthatna meg miatta önző szándékkal.

— Persze, megint szentimentális vagy, mint mindig. De ha már elhatározta magadat... de elhatározta-e?

— Igen.

— Akkor tehát jegy-t változ a számodra a legközelebb induló gőzösre.

Rayre nézve nagy csapás volt az a hír, hogy Fitzallanné Quebecbe utazik; nyomasztóan hatott rá az a tudat, hogy talán hónapokig sem fogja látni s meggyűlölte az orvost, mikor látta, hogy azt milyen hidegen hagyja felesége küszöbön álló elutazása.

A Fitzallanné elutazását megelőző estén Percivaléknál vacsorázott a házaspár, Gertrud és George még vidéken voltak, de Grey orvos már megérkezett s mivel Kitty e miatt csak úgy sugárzott az örömtől, Saroltának és Helénnek volt elég oka, hogy susogianak és nevetgéljenek. Mikor asztal felett Fitzallanné utazásának az okáról jött elő a szó, Percivalné és Helén csaknem egyszerre mondták, hogy Keppel Dávidnak nagy szerencséje, hogy kitűnő ápolót kap. Fitzallan erre mosolyogva felelt:

— Igen, ebben a tekintetben valóságos unikum a feleségem, valami nagy járvány idején, vagy pedig háborús időben volna az elemében. Ha haldokló, darabokra tépett, vértől csepegtő emberket hoznának eléje, az egy cseppe sem hozná zavarba. Bekötőzné a sebeiket, eligazgatná a vánkosukat anélkül hogy elvesztené a fejét.

— Ha téged hall valaki, Gaston, igazán azt hinné, hogy én vagyok a legérzékletlenebb teremtes a föld kerekén, — szöjt a fiatal asszony, kinek arcát sötét pir lepte el.

Micsoda beszéd ez, Nazaréna! — felelt a férje hüvösen. — Talán jobb volna a szenvedőkre néznie, ha láttukra elájulnál, ahelyett, hogy segítenél rajtuk? Az ideg olyan fényűzési cikk, mely nem engedhető meg egy ápolónak.

Grey helyeselte ezt a kijelentést, de aztán más fordulatot adott a beszédnek s az este igen kellemes társalgással telt el.

Mikor később a társaság lement a kertbe, Fitzallan Percivalnéval a legfelső terrasszon foglalt helyet, míg a többiek párosával bementek a kertbe fel és alá sétálgatni. Ray Fitzallanné-nak nyújtotta a karját, George orvos Kittyvel sétált, Sarolta és Helén mentek leghátul. A pá-

rok csakhamar eltűntek egymás szeme elől; Ray és Nazaréna élénk beszélgetésbe merültek s alig ügyeltek arra, hogy közben egészen besötétedett. Végre a fiatal asszony hirtelen felpillantott s így szöjt:

— Menjünk be a házba, Percival ura a többiek már talán nincsenek is itt, nem látom őket sehol, bizonyára nagyon késő van már.

— O, maradjon csak még egy pár percig — esdekelt Ray félig suttogó hangon, — ki tudja, fogunk-e még valaha együtt sétálni itt?

— Miért ne sétálnánk? — felelt a szép asszony könnyedén. — De csakugyan nagyon hüvös kezd lenni, menjünk be.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Alólírottak mély fájdalommal jelentjük, hogy forrón szeretett édes atyánk, illetve após, nagyatyja, fivér, sógor, nagybátya és rokon

szepes-szombati

SZONTAGH GYULA,

az aradi ág. hitv. ev. egyház másodfőügyelője, az aradi kereskedelmi testület tb. elnöke stb.

folyó 1902. évi július hó 13 án, reggel 5 órakor, tevékeny és munkás életének 63-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

A megöledogultnak földi maradványai folyó 1902. évi július hó 15-én, d. u. 4 órakor az aradi felső temető halottas házából az ágostai hitv. evangélikus egyház szertartásai szerint fognak az ugyanezen temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Arad, 1902. július 18.

Nyugodjék békével, áldás emlékére!

Szepes-szombati Szontagh Gueztáv, Bogdán Virgíne szül. szepes-szombati Szontagh Vilma, Szepes-szombati Szontagh Ilona, mint gyermekei.

Szepes-szombati Szontagh Géza, id. Koromzay Györgyné szül. Szontagh Hermina, Generich Tivadarné szül. Szontagh Ilona, mint testvérei.

Dr. Bogdán Virgil, mint veje.

Szepes-szombati Szontagh Gézané sz. Koromzay Anna, mint sógorúje.

Id. Koromzay György, Generich Tivadar, sógorai. Bogdán Emilia, Bogdán Vilma, Bogdán Magda, unokái. Ifj. Koromzay György és neje, Koromzay Frigyes és neje, Batóczy Sándorné szül. Koromzay Ida és férje, mint unokaöccsei és unokahugai, és számos rokonság.

Deutsch Ignátné szül. Pollak Fanny a maga, valamint az alólírott rokonok nevében mélyen megsomorodott szívvel jelentí a legjobb férj, a leggyöngédebb rokon és jóbarát

DEUTSCH IGNÁTZ

urnak,

l. é. július hó 13-án délután 3 órakor, élte 62-ik és boldog házasságának 16-ik évében történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemei l. évi július hó 14-én, d. u. 5 órakor fognak lakásából (Templom-utca 2. sz.) az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1902. július 13.

Áldás és béke lengjen drága porai fölött!

Üzv. Weisz Henrikné, testvére.

Pohl Özön és neje, sógora és sógorúje.

Kohn Ceclia, nagynéje.

Pollak Ignác és neje,

Fischer Pál és neje,

Wolf Sándor,

Verő Jenő,

Verő Miksa,

Verő Béla és neje,

Verő Rozsin,

Pohl Károly,

Pollak Milda,

unokaöccsei és hugai.

Csődtömegeladás.

Vagyonbukott Stern Ede és társa aradi kézműáru és nődivatkereskedő cég csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1—275. tételek alatt felvett női kelmék, szövetek, vásznak, egyéb áruk és csekély részben készruhák, melyeknek beszerzési ára a csődleltár szerint 4226 kor. 69 fillér, becsértéke pedig 2740 kor. 70 fill., továbbá a 276—281. tételek alatt felvett üzleti berendezés, melynek beszerzési értéke a csődleltár szerint 859 kor., becsértéke pedig 264 kor. — a csődbíróság 10842—1902. sz. határozata folytán ajánlati verseny útján a következő feltevételek mellett eladottnak.

1. Ajánlattevők tartoznak ajánlataikat a becsérték 10%-át tevő bánatpénzzel ellátva f. évi július hó 23-ának délelőtti 12 órájáig alulírott csődtömeggondnoknál beadni.

2. Az ajánlatok elfogadása vagy visszautasítása felett a csődválasztmány belátása szerint szabadon határoz, s jogában áll a beérkezett ajánlatok mindenikét elutasítani.

3. Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a csődtömegre nézve csak az ajánlatnak a csődválasztmány által történt elfogadása után válik kötelezővé.

4. A vételár az ajánlat elfogadása napjától számított három nap alatt a tömeggondnok kezéhez készpénzben kifizetendő, ugyanazon idő alatt veendő át a megvett áruaktár és felszerelés.

5. A csődtömeg az áruknak sem minőségeért, sem leltárbeli mennyiségeért nem szavatol.

6. Ha vevő a feltételek bármelyikének eleget nem tesz, bánatpénzének elvesztése mellett az általa megvett tárgyak a vevő költségére és veszélyére újabb ajánlati verseny, avagy a csődválasztmány határozatához képest esetleg árverés útján fognak eladottnak.

7. A vétel után járó illetékeket és nyugtabélyeget vevő viseli és a tömeggondnok kezéhez azt vevő lefizetni tartozik.

8. Az ajánlatok az áruaktárra és az üzleti felszerelésre külön-külön is tehetők.

9. Ajánlattevők ajánlataikban felemlíteni tartoznak, hogy az ajánlati verseny feltételeit ismerik.

A csődleltár az irodai órák alatt irodámban, az áruaktár pedig közbenjöttöm mellett az üzlethelyiségben naponta délután 3—4 órák között megtekinthető.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett lehetőleg 1902. évi július hó 23-án déli 12 órakor tartandó ülésében fog határozni.

Aradon, 1902. évi július hó 14.

Dr. Fischer Jenő,

mint vb. Stern Ede és Társa cég csődtömeggondnoka.
Aradon, Kőlcsey-utca 9. sz.

1233

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimarus védjeggyel vannak lezárva.

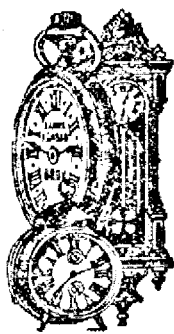
Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebeesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eöken: Uj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevesen: Schlögl Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hanszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Jó órákat olcsón

kald 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrád János

óragyára,

aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.
Valódi ezüst láncz frt 1.20.
Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi ezimerral van ki-
tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítás érem,
valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1900
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagymennyiségű

lécz
és
deszka
eladó
az Aradi
Nyomdarészvény-
társaságnál.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bí-
bíros, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.** E remek
ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek követke-
zésében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsá és örém színben
egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: **Vojtek Kálmán, Tábor Gyula,** Pécskán: **Adler Gy. Lajos,** Simándon: **Csiky Lukács** gyógyszerész uraknál.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak ekkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrisítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Apró hirdetések**Eladó sarokbérház.**

Adómentes, 10 százalékot hozó sarok bérház eltávozás miatt igen olcsó ár mellett eladó. — Cím a kiadóhivatalban. 1235

STARK VILMOS

sirkőgyár
és kőfaragóműhely
ARAD,

József főherceg-ut és Maros-utca sarkán.
(Fodor és Reisinger-fele ház.)

SZEGED,

Kossuth Lajos sugár-ut.
Etváral

kőfaragó munkákat

a legnagyobb méretekben, különösen mindennemű és áru szobrok, a legegyszerűbb sarkótól a legdiszesebb kivitelű síremlékig, családi sírboltok, emlékoszlopok, emléktáblák stb. készítését. 1207

Dus sarkóraktár

granit, szienit, márvány, mészkőből és minden kívánt anyagból.

Kitűnő minőség és legolcsóbb árak!

Szesz és gabonaüzletben

jártas

**raktárnokot
keresek.**

Ajánlatok a fizetési igények és a kor megjelölésével, bizonyítványmásolatokkal a 1234

Goldschmidt Mihály

aradi céghez intézendők.

62013—1902. II. 2. a. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok mezőgazdasági répaszeszgyáraiban előállított szeszből 1000 hectoliter contingens finomított szesz kerül eladásra.

Felhívtnak tehát a venni szándókozók, hogy egy (1) koronás bélyeggel és az ajánlott szesz árának 10%-át tevő bálnapénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatóságához folyó évi augusztus hó 8-án délelőtt 10 óráig nyújtsák be.

Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a gazdasági főigazgatónál (földművelésügyi miniszterium II. em. 80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatóságánál megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1902. évi július hó 4-én.

1231

TELEFON +33
Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.
DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Tessék figyelni!

A n. é. közönség becses tudomására hozni van szerencsém, hogy
Árpád-tér 2. sz. alatt

zsibárus üzletet

nyitottam.

Használt butorokat, uzyszintén
urasságoktól leetett férfiruhákat
a legmagasabb árban veszek.

Kívánatra házhoz is megyek.

ROTH A.,
Árpád-tér 2. sz.

1119

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 909

**tüzi fecskendők,
borszivattyúk,**

kutak és gummi tömlők

gyári árakon.

Javítások elfogadtatnak.

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és diszitő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden styllben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papir nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.
Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszitési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termék diszitési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.